

Investigating the Effective Factors in the Identity of Urban Spaces: A Case Study of Historical and Contemporary Tourism Bridges (Haft Cheshme Bridge in Ardabil, Khajo Bridge in Isfahan, El Goli Bridge in Tabriz, Tabriz Bridge in Tehran)

Ali Zinali Azim ¹, Parmis Naseri ², Asadollah Shafizadeh ³, Solmaz Babazadeh Oskouei ⁴

1. Corresponding Author, Department of Urban Design, Faculty of Architecture and Urban Planning, Shahid Rajaei Tarbiat University, Tehran, Iran. E-mail: al.zeinyaly@gmail.com
2. Department of Architecture, Azad Islamic University, Ahar, Iran. E-mail: parmis.naseri@gmail.com
3. Department of Architecture, Azad Islamic University, Ahar, Iran. E-mail: asadolasad75@gmail.com
4. Department of Architecture, Islamic Azad University, Oskou, Iran. E-mail: solmaz.babazadeh@gmail.com

Article Info	ABSTRACT
Article type: Research Article Article history: Received: 12 August 2024 Revised: 02 April 2025 Accepted: 30 April 2025 Published: 04 February 2026 Keywords: Identity, Historical or Contemporary bridges, Urban spaces, Space users.	Bridges in contemporary and historical urban spaces were considered part of tourism spaces in the city. Due to the emergence of the issue of identity and the extreme importance of objective and functional issues in the modern period, an opposite movement took place that directed theorists more towards human and semantic factors. The purpose of this study is to investigate the effective factors in the identity of urban spaces, a case study of historical and contemporary tourism bridges. This research, with a mixed method and qualitative approach in quantitative "nest by nest", first collected library information with documentary technique related to the topic, then used the interview technique to verify the obtained components in theoretical bases. The components extracted from the questionnaire were made with a Likert scale and distributed among the bridge users. The results were analyzed with "EViews" software and various statistics were used in the analysis of the results. From the regression results, the average coefficient of determination of contemporary and historical bridges is deduced that in historical periods certain components were used to create identity in bridges as an urban space, the important point in historical bridges is that according to the body and decorations Bridges, the family factor has played a colorful role in creating a sense of belonging to a place, while in contemporary bridges, due to the proximity of various functions, entertainment, business and tourism, the coefficients of the identity components in the social and spatial fields are more.

Cite this article: Zinali Azim, A., Naseri, P., Shafizadeh, A., Babazadeh Oskouei, S (2025). Investigating the Effective Factors in The Identity of Urban Spaces: A Case Study of Historical and Contemporary Tourism Bridges (Haft Cheshme Bridge in Ardabil, Khajo Bridge in Isfahan, El Goli Bridge in Tabriz, Tabriz Bridge in Tehran). *Journal of Urban Space and Social Life*, 4 (15), 39-63. <http://doi.org/10.22034/jprd.2025.62935.1115>

© The Author(s).

Publisher: University of Tabriz.

DOI: <http://doi.org/10.22034/jprd.2025.62935.1115>

Introduction

Bridges are not merely transit structures but key elements that strengthen urban culture and identity. In Iranian cities, historical and contemporary bridges act as cultural and touristic landmarks, linking the past and present. With rapid modern development and the pressures of globalization, preserving urban cultural identity faces significant challenges. This research focuses on four prominent bridges Haft Cheshmeh Bridge in Ardabil, Khaju Bridge in Isfahan, El Goli Bridge in Tabriz, and Tabiat Bridge in Tehran—to examine the factors influencing identity formation in urban spaces. These bridges represent a spectrum of historical and contemporary characteristics, each reflecting unique architectural, cultural, and social values. The study aims to identify the key elements that enable bridges to function as stable cultural assets amidst modern urban growth. By analyzing these cases, the research provides insights for urban planners and designers on how bridges can reinforce a sense of place and preserve cultural heritage. Ultimately, the goal is to highlight strategies that integrate historical and contemporary elements to strengthen urban identity through touristic bridges in Iran.

Materials and Methods

This study employs a descriptive–analytical design with a nested mixed-method (“lane-be-lane”) approach. In the qualitative within quantitative phase, data were first collected through semi-structured interviews with experts and coded using content analysis. A pre-designed coding table guided the process, and data were analyzed concurrently with each interview. The qualitative sample included 20 specialists selected via snowball sampling, who rated historical and contemporary bridges on identity value from 1 to 10; bridges with an average score above 5 were selected and revalidated by the experts. Subsequently, 46 participants (professors of architecture, landscape architecture, urban design, and urban planning) were interviewed, reaching theoretical saturation after the 37th interview. In the quantitative phase, the sample size was calculated using the Cochran formula for an infinite population, yielding 383 visitors, selected through random sampling. Questionnaire validity was confirmed by content validity (CVI = 0.72) and reliability by Cronbach’s alpha (0.83). Qualitative data were analyzed using ATLAS.ti software through open and axial coding, involving identification of categories, conditions, actions/interactions, consequences, and relationships between main and subcategories. This process enabled the extraction of key indicators affecting the identity formation of touristic bridges in urban spaces.

Results

The study examined the identity-forming components of historic and contemporary bridges using a mixed-method approach. In the qualitative phase, semi-structured interviews with 46 experts yielded extensive open codes analyzed in ATLAS.ti. Through open and axial coding, indicators were grouped into nine main dimensions: morphological, natural space, urban furniture, social, functional, perceptual, spatial, visual, and connective. Among 23 eliminated codes, the most salient retained factors were activity (frequency = 33), comfort (33), security (31), territoriality (29), and accessibility (31), while the least emphasized were internal view (5), breeze (6), and pools (8). Axial coding highlighted the dominance of functional and perceptual dimensions such as activity, comfort, and security as primary identity drivers.

In the quantitative phase, a sample of 383 visitors completed Likert-scale questionnaires. Descriptive statistics showed 39% female and 61% male respondents, mostly aged 18–22. Regression analysis (stepwise) revealed a significant model ($R = 0.372$, $R^2 = 0.138$, $F = 37.22$) with security and material meaning entering first and pools last. The Durbin–Watson value of 1.99 confirmed independence of residuals. Key identity contributors varied by bridge:

- Haft-Cheshmeh: security (1.000), nostalgia (1.000), social interaction (0.941), color (0.912) was strongest; pools (0.211) and windows (0.211) weakest.
- Khaju: activity (0.907), nostalgia (1.000), social interaction (0.930), security (1.000); pools lowest (0.221).
- El-Goli: activity (1.000), legibility (1.000), social interaction (0.994); windows (0.214) and slope (0.245) least influential.
- Tabiat: activity (0.940), legibility (1.000), social interaction (0.962), security (1.000); slope (0.225) and pools (0.271) minimal.

Spearman tests confirmed strong positive correlations between identity and flooring (0.946) and territoriality (0.853), while commercial signage (0.231) showed the weakest link. Negative correlations appeared with slope and enclosure. Overall, social interaction, security, legibility, and activity emerged as the most powerful factors shaping bridge identity across both historic and contemporary cases.

Conclusion

Urban space quality is declining due to identity loss, which is evident when comparing buildings with similar functions over time. Among these, urban bridges stand out as symbolic elements that foster social interaction and collective memory. Historically built over rivers, bridges now connect urban streets while preserving their cultural role. This study compares historic bridges with socially active functions to successful contemporary bridges, combining qualitative content analysis with inferential techniques. Results highlight memorable features, security, and social interaction as key identity factors that strengthen place attachment and enhance environmental qualities. Historic bridges, through delicate physical elements and preserved ornamentation, create deep emotional ties and lasting urban identity. Contemporary bridges, integrating recreational, commercial, and tourism functions, express a more dynamic social and spatial identity. Design strategies for future bridges include multi-functional programming, cultural expression, public interactive spaces, urban landscape integration, and sustainable design, reinforcing identity and belonging.

بررسی عوامل مؤثر در هویت فضاهای شهری: نمونه موردی پل‌های گردشگری تاریخی و معاصر (پل هفت چشمه اردبیل، پل خواجه اصفهان، پل ائل گلی تبریز، پل طبیعت تهران)

علی زینالی عظیم^۱✉، پارمیس ناصری^۲، اسدالله شفیع زاده^۳، سولماز بابازاده اسکویی^۴

۱. نویسنده مسئول، پژوهشگر پسا دکتري، گروه طراحی شهری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران. رایانامه:

al.zeynaly@gmail.com

۲. دانشجوی دکتري، گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، اهر، ایران. رایانامه: parmis.nasari@gmail.com

۳. دانشیار، گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، اهر، ایران. رایانامه: asadolasad75@gmail.com

۴. استادیار، گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، اسکو، ایران. رایانامه: solmaz.babazadeh@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	پل‌ها در فضاهای شهری معاصر و تاریخی جزئی از فضاهای گردشگری در شهر محسوب می‌شدند. با توجه به پیدایش موضوع هویت و اهمیت افراطی به مسائل عینی و عملکردی در دوره مدرن، حرکتی متضاد صورت گرفت که نظریه‌پردازان را بیشتر به سمت وسوی عوامل انسانی و معنایی معطوف کرد. هدف از این مطالعه بررسی عوامل مؤثر در هویت فضاهای شهری نمونه موردی پل‌های گردشگری تاریخی و معاصر می‌باشد. این تحقیق با روش ترکیبی و با رویکرد کیفی در کمی «لانه به لانه»، ابتدا به جمع‌آوری اطلاعات کتابخانه‌ای با تکنیک اسنادی در ارتباط با موضوع پرداخته است، سپس از تکنیک مصاحبه برای تدقیق مؤلفه‌های به‌دست‌آمده در مبانی نظری بهره برده است. مؤلفه‌های استخراج‌شده از پرسشنامه، با طیف لیکرت صورت گرفته و بین کاربران پل‌ها توزیع شده است. نتایج با نرم‌افزار «EViews» مورد تحلیل قرار گرفته و از آماره‌های مختلف در تحلیل نتایج استفاده شده است. از نتایج رگرسیونی، میانگین ضریب تعیین پل‌های معاصر و تاریخی این‌گونه استنباط می‌شود که همواره در برهه‌های تاریخی از مؤلفه‌های مشخصی برای ایجاد هویت در پل‌ها به‌عنوان یک فضای شهری بهره می‌گرفتند، نکته حائز اهمیت در پل‌های تاریخی این امر است که با توجه به کالبد و تزئینات پل‌ها، فاکتور خانواده نقش پر رنگی در ایجاد احساس تعلق مکانی داشته است در حالی که در پل‌های معاصر به علت هم‌جواری عملکردهای گوناگون، تفریحی، تجاری و گردشگری ضرایب مؤلفه‌های هویت در حوزه‌های اجتماعی و فضایی بیشتر است.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۲۲	
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۱/۱۳	
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۱۰	
تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۱/۱۵	
کلیدواژه‌ها: هویت، پل‌های تاریخی، معاصر، فضاهای شهری، کاربران فضا.	

استناد: زینالی عظیم، علی؛ ناصری، پارمیس؛ شفیع زاده، اسدالله؛ بابازاده اسکویی، سولماز (۱۴۰۴). بررسی عوامل مؤثر در هویت فضاهای شهری: نمونه موردی

پل‌های گردشگری تاریخی و معاصر (پل هفت چشمه اردبیل، پل خواجه اصفهان، پل ائل گلی تبریز، پل طبیعت تهران). فضای شهری و حیات

اجتماعی، ۴ (۱۵)، ۶۳-۳۹.

<http://doi.org/10.22034/jprd.2025.62935.1115>

مقدمه

پل‌ها با توجه به هدف احداث، می‌توانند متریال، نوع ساخت‌وساز، نوع استفاده، سازه و ... متفاوتی داشته باشد. به همین دلیل چندین روش برای طبقه‌بندی پل‌ها وجود دارد این در حالی است که پل‌ها نیز مانند خیابان‌ها فقط مسیری برای عبور نیستند و می‌توان با طراحی سنجیده و هنرمندانه به آن‌ها حیات بخشید تا به عنوان فضایی شهری محلی برای ارائه کیفیات گوناگون و مطلوب فضایی باشند. البته در گذشته نیز کارکرد پل به عنوان فضایی شهری جایگاه واجد ارزشی داشته و از بررسی پل‌های تاریخی بسیاری در ایران و جهان می‌توان به چنین درکی رسید (جنوگ و همکاران^۱، ۲۰۱۹). آنچه در این پژوهش حائز اهمیت است، جنبه‌های کاربردی با تأکید بر نوع اجتماعی- فضایی (فضای شهری) آن است. فضاهای شهری در بحث آگاهی جمعی ما از این فضاها به چندین فضا مانند: پارک، خیابان و میدان محدود می‌شود. در حالی که در شهرهای مدرن کنونی و با توجه به توسعه و پیشرفت شهرها شاهد افزایش این فضاها در شکل‌هایی متفاوت شامل: مراکز خرید، پل‌ها و غیره هستیم.

پل‌ها می‌توانند علاوه بر نقش اولیه، معانی ضمنی و نقش پنهانی برای گسترش فعالیت‌های انسانی و زندگی اجتماعی درون منطقه و اطراف خود را دارا باشند و به‌صورت منسجم بخش‌های مختلف شهر را به هم مرتبط و کارایی بیشتری برای شهروندان بدون آسیب به ساختار شهری و بدون نیاز به فضای گسترده بر روی سطح زمین داشته باشند (رادپون^۲، ۲۰۱۶). محیط از جنبه‌های کالبدی و اجتماعی توانمند ساخته شده است، انسان‌ها مکان‌های اطراف خود را خلق می‌کنند و مکان، مستقل از انسان معنا ندارد، رابطه‌ی بین انسان و مکان سوداگرانه است. افراد نقاط مثبت و منفی را از محیط گرفته و یا به آن‌ها پس می‌دهند و این تبادل، بر محیط و انسان تأثیر گذار است. (بیرر و آدم^۳، ۲۰۲۲)

اگرچه زندگی جمعی روی پل‌ها امری جدید نبوده و از زمان قرون وسطی از پل‌های ساکن گاهی به‌عنوان فضای گذران اوقات فراغت و فضایی برای گسترش تعاملات اجتماعی، ملاقات و غیره استفاده می‌شد، اما در طول زمان با گسترش شهرها و شلوغ‌تر شدن فضاها بسیاری از این پل‌ها به محل عبور وسایل نقلیه مبدل گشته و نقش اولیه و کارکرد اجتماعی خود را به دلیل کاهش تردد افراد پیاده تا حد زیادی از دست داده است (حسن پور لمر و همکاران، ۱۴۰۱). نکته‌ی حائز اهمیت این است که در گذشته تقریباً تمام این پل‌ها بر روی رودخانه‌ها بنا شده‌اند در حالی که در شهرهای امروزی در بستر شهری، بدون وجود آب و رودخانه برای متمایزسازی مسیرهای حرکت احداث می‌شوند. بر این اساس می‌توان گفت از منظر طراحی شهری به‌طور گسترده ساختارهایی می‌تواند به‌عنوان یک پل تعریف شود که نه‌تنها ارتباط بین دو نقطه برای ترافیک عابر پیاده و وسایل نقلیه را فراهم می‌کند، بلکه دارای نقش‌های متفاوتی اعم از تجاری، مذهبی، تفریحی و غیره هستند که علاوه بر تداوم منطقه به یکپارچگی اجتماعی نیز کمک می‌کند. چنین پل‌هایی که از زندگی جمعی غنی برخوردار هستند. در حال حاضر در برخی از کشورها با انواع مختلفی همچون: پل بازار، پل پارک، پل تاریخی و پل‌های تفریحی، مطرح شده‌اند. به نظر می‌رسد، مؤلفه‌های فضایی در طول زمان توانسته‌اند برای تبیین «هویت» ثابت بمانند. در ایران هم پل‌ها نقش‌های مختلفی را در فضاهای شهری ایجاد کرده‌اند که در این پژوهش به بررسی پل‌های گردشگری تاریخی و معاصر پل هفت چشمه اردبیل، پل خواجه اصفهان، پل ائل گلی تبریز، پل طبیعت تهران پرداخته می‌شود.

پیشینه پژوهش

پناهی و همکاران، (۱۴۰۱)، در بررسی عوامل مؤثر بر تداعی مفهوم هویت در معماری و شهرسازی شیراز، نتیجه می‌گیرند که انواع مؤلفه‌های هویت کالبدی شهر شیراز در ۳ دسته عوامل مصنوع، طبیعی و انسانی دسته‌بندی می‌شوند. در این میان متغیر عوامل مصنوع بیشترین تداعی‌کننده هویت در معماری و شهرسازی شهر شیراز می‌باشد. متغیر عوامل طبیعی و انسانی، به ترتیب در اولویت دوم و سوم قرار می‌گیرند.

¹ Jeong et al

² Radione

³ Birer& Adem

مصیب زاده و خیاط سلیقه دار (۱۴۰۱). کاربست تکنیک چیدمان فضایی جهت بازآفرینی و هویت‌بخشی کالبدی محلات شهری محله عسگرخان شهر ارومیه، یافته‌های پژوهش بر اساس آنالیز تکنیک چیدمان فضایی نیز مسیرهای مهم محله در سه تیپ تقسیم‌بندی شده و جهت ارتقای وضعیت کالبدی و تقویت ارتباطات اجتماعی و هویت و حس تعلق در محله در بعد کالبدی از جمله ارتقای کمی و کیفی کاربری‌ها، قرارگیری عناصر و نشانه‌های محلی در کنار مسیرهای مهم محله، ایجاد ارتباط بین گذشته و حال از طریق عناصر واسط و غیره پیشنهاد گردید.

معتقد و سجاذزاده. (۱۴۰۰). نقش کیفیت محیطی بر دلبستگی به مکان در فضاهای شهری میدان مرکزی شهر همدان، نتایج تحقیق نشان می‌دهد عوامل کالبدی، اجتماعی، و معنایی رابطه مستقیمی با دلبستگی به مکان در میدان‌های شهری ایفا می‌کند. «احساس محصوریت مطلوب در فضای میدان»، «نقش میدان به‌عنوان نشانه ادراکی در شهر»، «موقعیت و جانمایی میدان در پیوند با بافت اطراف»، و در نهایت، «تنوع کاربری‌های موجود» مهم‌ترین عوامل مؤثر در دلبستگی به میدان‌های شهری است. خراسانی زاده و همکاران، (۱۳۹۹) در تبیین ساختاری عوامل مؤثر بر سرزندگی در فضاهای عمومی شهری اصفهان از دیدگاه شهروندان و گردشگران، به این نتیجه رسیدند که تاثیر امنیت بر سرزندگی برابر با ۰/۲۲۱ و این ضریب تاثیر معنی داری دارد (ضریب t بیشتر از ۱/۹۶) این امر به این معنی می‌باشد که با بهبود امنیت، سرزندگی نیز بهبود می‌یابد. اثر هویت بر سرزندگی برابر با ۰/۸۵۴ و اثر جذابیت کالبدی بر سرزندگی برابر با ۰/۱۷۰ و این ضریب تاثیر معنی داری دارد.

خیلیلی و دهقانی، (۱۳۹۹)، در سنجش و تحلیل فضایی هویت شهری در مقیاس نواحی شهر جدید هشتگرد، نشان می‌دهند که کیفیات کالبدی تنها یک بعد از تجربه مکان هستند و اهمیت ارتباطات اجتماعی که در مکان‌ها اتفاق می‌افتد نباید مورد غفلت قرار گیرد. به‌طوری‌که دلبستگی به مکان را می‌توان مبتنی بر مشارکت مردم در مکان، میزان اشتغال به شبکه‌های اجتماعی و تعاملات فرهنگی، دانست.

سبحانی و همکاران (۱۳۹۸)، در اولویت‌بندی فضاهای شهری اثرگذار در هویت شهری با استفاده از مدل‌های چند معیاره در شهر بروجرد، نتایج ایشان نشان می‌دهد که مولفه دسترسی فیزیکی و بصری در جایگاه اول، عناصر و تعاملات اجتماعی در جایگاه دوم، خوانایی و معنایی در جایگاه سوم واقع شده‌اند و این مولفه‌ها جز مهمترین و اثرگذارترین در هویت شهری بروجرد هستند و نقش سازنده‌ای در هویت محدوده مورد مطالعه دارند. ایجاد مجموعه‌های اقامتی، تفریحی و فرهنگی در مجاورت بناهای تاریخی به بازآفرینی این فضاها کمک می‌کند.

سماواتی و همکاران^۱ (۲۰۲۴)، در مطالعه فضاهای عمومی شاد شهری: بررسی سیستماتیک عوامل کلیدی مؤثر بر شادی شهروندان در محیط‌های عمومی، در مجموع ۵۷ مقاله مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که منجر به شناسایی ۶۴ عامل در هشت حوزه شد: جنبه‌های فیزیکی، اکولوژیکی، بصری، عملکردی، اجتماعی، ذهنی، سیاسی و شخصی. سیاستگذاران و شهری برنامه‌ریزان می‌توانند از این نمای کلی برای افزایش کیفیت زندگی و شادی شهروندان استفاده کنند.

محمد و غفور^۲ (۲۰۲۳). هویت مکانی در تعریف فضای شهری رودخانه‌های مرزی در مراکز شهرهای تاریخی، با توجه به نتایج بدست آمده بروز مشکلات فراوان در سطح شهرسازی و طراحی شهری برای واقعیت حاشیه رودخانه در بغداد که با آبنمای مرکز شهر تاریخی بغداد روبروست، مطالعات ویژه مورد نیاز است که باید در برنامه ریزی توسعه جامع بغداد ۲۰۳۰ پرداخته شده و هویت شهر حفظ شود.

عثمان و همکاران^۳ (۲۰۲۳)، منظر به عنوان هویت تعیین‌کننده فضای شهری ابوجا، نشان دادند که واکنش‌ها به هویت‌های منظره از مرزهای قومی عبور می‌کنند و فراتر می‌روند و منظر یک اصلاح‌کننده رفتار تعصب‌های قومی است و تحکیم‌کننده هویت فضاهای شهری است. علاوه بر این، این مطالعه ابعاد و فرم‌های چندگانه منظر را برجسته می‌کند تا نشان دهد که یک پدیده سیار، پویا و سیال است که به طور جدایی‌ناپذیری با رفتارهای انسانی و محیط‌های اجتماعی-فضایی مرتبط است.

¹ Samavati et al

² Mahammd & Ghafoor

³ Osman et al

ساجلی^۱. (۲۰۲۲). در مطالعه آثار فضایی جهانی شدن و هویت شهری، شهرها به مرور زمان و با تغییر ساختار شهرها در تبدیل شدن به مکان های مهم از هر نظر نقش فعالی دارند و مشاهده می شود که رقابت بین شهرها رو به افزایش است. با این حال، در این مرحله، مسائل مهمی در مورد تمایز هویت شهری وجود دارد. جهانی شدن، شکل گیری هویت منحصر به فرد شهرهایی را که به نظر می رسد استاندارد شده و علاوه بر مزایایی که دارند، به ساختمان های یکنواخت نیز مجهز شده اند، پیچیده کرده است. استپانچوک و همکاران^۲ (۲۰۲۱)، در حفظ هویت با سازماندهی مجدد فضاهای شهری، به این نتیجه رسیدند که برای شکل گیری فضاهای شهری عمومی با در نظر گرفتن هویت محلی، حفظ کارکرد تعامل اجتماعی-فرهنگی ساکنان، با استفاده از سناریوسازی های شهرسازانه موفق آمیز خواهد بود.

مبانی نظری

مفهوم هویت

بخشی از «شخصیت وجودی» هر انسان که «هویت فردی» وی را می سازد، مکانی است که او خود را با آن می شناساند. یعنی زمانی که انسان راجع به خود فکر می کند، خود را متصل به آن «مکان» می داند و آن مکان را بخشی از خود بر می شمارد و میان او و آن مکان رابطه ای عمیق شکل می گیرد. این رابطه را می توان «خود همانی با فضا» نامید. از نظر «رلف» هویت از عوامل موثر در کیفیت معنایی-فضایی است (رلف، ۳، ۱۹۶۷). بنابراین «هویت مکانی»، بخشی از زیر ساخت «هویت فردی» انسان و حاصل شناخت های عمومی او از جهان فیزیکی است که انسان در آن زندگی می کند (بصیری و همکاران، ۱۴۰۰). هویت هم شناختن خویش است و هم معرفی خود به دیگران، این تعریف از هویت دارای سه سطح فردی، اجتماعی و ملی است. هویت مخلوطی از احساسات خودآگاه و ناخودآگاه و دریافت ها و ادراک است، مفهومی غنی که چگونگی دریافت، تجربه و بیان افراد را شامل می شود و به ما یک معنا می دهد و حس فرد از مکان روی نگرش ها و رفتار وی در آن مکان تأثیر می گذارد زینالی عظیم، ۱۴۰۱). هویت تجربه ای است که توسط محیط ترکیب شده با آنچه شخص به یاد می آورد، ایجاد می شود (آندهن و هیتانن، ۴، ۲۰۲۰). مطابق نظریه ی «نوربرگ شولتز» ارتباط انسان با محیط بیش از توانایی جهت گیری شخص نسبت به محیط اطرافش آن طور که لینچ به سادگی به آن اشاره کرده است، می باشد. بنابر گفته وی با شناخت فرآیند عمیق هویت یابی می توان دوستی انسان با محیط را رقم زد (استراندبرگ و اک استیون، ۵، ۲۰۲۴) رابطه انسان و مکان متأثر از هم می باشد. به همین خاطر هویت مکانی بخشی از هویت شخصی است و در غنای شخصیت فردی نقش محوری دارد (کرمی و همکاران، ۱۴۰۰). «هویت مکانی» پیوند نزدیکی با «هویت شخصی» افراد دارد. ما بخشی از هویت خود را از مکانی که در آن رشد کرده ایم یا زندگی می کنیم، ساخته ایم. گاهی نیز هویت یک مکان برای ما حضور افراد در آن معنی دار می شود. مثلاً برای اغلب ما خانه ی قدیمی پدر بزرگ و مادر بزرگ (که در قید حیات نیستند)، دیگر بدون حضور آن ها معنی ندارد. بنابراین هم هویت فرد و هم هویت مکان، در چنین سطحی از ارتباط انسان با محیط با هم معنی می شود (شاهچراغی، بندرآباد، ۱۳۹۵: ۲۷۶). «هویت یابی» انسان با یک مکان این فرض را به وجود می آورد که مکان واجد شخصیت است، به این معنا که ویژگی هایی وجود دارد که یک مکان را از سایر مکان ها متمایز می سازد و به یک مکان وجودی یکتا یا روح مکان می بخشد و هدف اصلی معماری طبق آن تعریف شده است (پروشانسکی و همکاران، ۶، ۱۹۸۳) از نظر «لینچ» هویت عاملی است که میان انسان و مکان ارتباط برقرار کرده و وحدت به وجود می آورد، او اعتقاد دارد که فضا باید هویت قابل ادراکی داشته و قابل شناسایی و به یادماندنی و نمایان باشد تا هویت ایجاد کند. این نوع هویت می تواند «احساس تعلق» نیز به همراه داشته باشد. توان تعبیری متفاوت دارد، وی معتقد است هویت در واقع یک فاصله است، فاصله ی انتزاعی بین خود و مکان که به وسیله ی آن امکان درک مکان به وجود می آید (لینچ، ۱۳۹۵). مدرنیته تأثیر بسیاری در از دست

¹ Saçlı

² Stepanchuk

³ Relph

⁴ And'ehnn& Hietanen

⁵ Strandberg & Ek Styvén

⁶ Proshansky et al

رفتن هویت داشت « تضعیف هویت از طریق جهانی‌سازی اقتصادی، محصول استاندارد تسهیل می‌شود. » مفاهیم یکپارچه کننده در برنامه‌ریزی و توسعه ی فضاهای شهری گاهی منجر به از دست دادن هویت محلی شده است. در نتیجه، در حال حاضر توسعه ی شهری تمایل به کاهش وابستگی به محل و عمق معنا و همچنین تنوع تجربه ی مکان را تضعیف می‌کند (عیسی و همکاران، ۲۰۲۲) نسبیتهای که هر فرد با تجربه‌ای خاص، اما در عین حال جمعی، محلی و با معنای مشخصی، شخص را به دنیا متصل می‌کند که فضای صرف را به مکان تبدیل کند. هویت شهری، هویت اجتماعی است که با تبلور عینی در فیزیک و محتوای شهر معنادار می‌شود و به واسطه ی ایجاد تداعی خاطرات عمومی در شهروندان و تعلق خاطر شهرنشینان را به سوی شهروند شدن هدایت می‌کند، پس هر چند که هویت شهر خود معلول فرهنگ شهروندان آن است (کاویای راد و همکاران، ۱۴۰۲). پیوستاری کمی و کیفی، ذهنی و عینی، ماده و معنی، نمادین و غیر نمادین، دارای بعد زمانی و مکانی، قابلیت و قدرت دعوت کنندگی و تشخیص بخش محیط در ابعاد گوناگون است که افراد تعلقات خاصی به آن دارند و برای به کار بستن آن کوشش می‌کنند، قدرت بروز و ظهور آن را دارند، در زمان حال و گذشته ریشه دارد و در آینده به اشکال گوناگون پدیدار می‌شود (زینالی و کرمی، ۱۴۰۲). هویت شهری پدیده ای است حداقل با دو بعد اصلی، بعد اول، شاکله و حقیقتی است که دیده نمی‌شود و بعد دوم، سیما و کالبد که در برابر دیدگان قرار دارد، ناقص خواهد بود. باید در نظر داشت که مقوله ی هویت در شهر از طریق تجربه ی زندگی و تعامل انسان با شهر « تاریخ با جغرافیا » است که معنی پیدا می‌کند (لای و همکاران، ۲۰۲۱). هویت شهری وجه تمایز یک شهر از شهر دیگر بوده و موجب حس تعلق مکانی شهروندان و مشارکت آن‌ها در توسعه ی شهر می‌شود، بنابراین هر یک از آثار تاریخی اعم از جغرافیایی و کالبدی شهر ریشه در تاریخ کهن دارد و حتی بدون توجه به مضامین و مفاهیمی که این آثار بیان می‌کنند و فقط به این خاطر که میراث گذشته ی ما هستند، می‌توان از آن‌ها به عنوان عناصر هویت بخش شهر یاد کرد (برزگر و همکاران، ۱۴۰۲).

مفهوم هویت کالبدی

هویت کالبدی به معنای صفات و خصوصیات است که جسم شهر را از غیر شهر متمایز کرده و شباهتش را با خود شهر آشکار می‌کند. این صفات باید به گونه ای باشند که جسم شهر، در عین تداوم زمانی در حال تحول و تکامل نیز باشد و نهایتاً به پیدایش یک کل منجر شود. معیارهای ارزیابی هویت کالبدی شامل: تمایز از غیر و تشابه آن با خودی، حفظ تداوم در عین تحول و حفظ وحدت در عین کثرت می‌باشد. از میان سه معیار مذکور تمایز از غیر تشابه با خودی از همه مهم تر بوده و اصل زیر بنایی محسوب می‌شود. دو معیار بعدی اجزاء و زیر مجموعه ی آن محسوب شده و تابع هستند. همچنین دیدگاه‌های مطرح شده در بحث هویت کالبدی شامل زمینه گرایی و منطقه گرایی می‌باشند (ساچلی، ۲۰۲۲).

زمینه گرایی: دیدگاهی است که به ویژگی‌های خاص یک مکان و به کارگیری آن‌ها در طراحی معاصر، نظر دارد و در عین حال به گونه ای ضمنی به تمایز مکانی نظر دارد و صراحت، تداوم ارزش‌های کالبدی و غیر کالبدی مکان یا زمینه ی موجود را خواستار است. رویکرد اصلی زمینه گرایی، درک ارزش‌های زمینه و تداوم آن‌ها در آینده است. منطقه گرایی، دیدگاهی تحلیلی و انتقادی است که بر حفظ ویژگی‌ها و خصوصیات خاص مکان تاکید دارد و از این لحاظ در مقابل جهانی شدن و سبک بین‌المللی قرار می‌گیرد. منطقه گرایی با مدرنیته تناقضی ندارد، آنچه مورد مخالفت معماران منطقه گرا واقع شده است، مدرنیسم نبوده، بلکه گرایش به سبک بین‌المللی است (همان). از نظر کالبدی، شهر جایی است که دارای ساختمان‌های بلند، خیابان‌ها، ادارات، پارک‌ها و زیر ساخت‌های شهری و غیره باشد (مرزی و همکاران، ۱۴۰۲).

پروشانسکی و همکاران (۱۹۸۳)، هویت مکانی را به عنوان تلفیق مکان فرد در مفهوم وسیع تر خود تعریف کرده‌اند. آن‌ها هویت مکانی را ترکیبی از خاطرات، ادراکات، تفاسیر، ایده‌ها و احساسات مرتبط با زمینه‌های فیزیکی ویژه و انواع زمینه‌ها تعریف کرده‌اند. هویت مکانی بخشی از هویت فردی است، شبیه جنسیت و طبقه ی اجتماعی و شامل شناخت‌ها درباره ی محیط می‌شود. شناخت می‌تواند به دو نوع تفکیک شود. نوع اول خاطرات، تفکرات، ارزش‌های زمینه‌ها را تشکیل می‌دهد و نوع دوم رابطه ی بین زمینه

¹ Isa et al

² Lai et al

های مختلف را شامل می شود. براساس هویت مکانی، مردم ممکن است، خودشان را بر اساس یک مقوله ی فضایی مشترک درک کنند. بنابراین فضای شهری نیز می تواند به عنوان خصوصیات مشترکی درک شود که اعضای شهر در یک مقوله ی مکانی مشترک بتوانند با آن تعیین هویت نمایند. (گربنیوک^۱، ۲۰۲۲) ویژگی های کالبدی نظیر فرم (شکل، رنگ، اندازه، بافت، مقیاس) به همراه نوع سازمان دهی و روابط بین اجزا اهمیت پیدا می کند. در بعد ادراکی و شناخت عناصر کالبدی از طریق تعریف محدوده و قلمرو، محصوریت فضا، تمایز کالبدی بین فضاها، ارتباط درون و بیرون، خوانایی و انطباق با الگوهای رفتاری، نقش خود را ایفا می کند (مرزی و همکاران، ۱۴۰۲)

در سطح نخست، عناصر کالبدی محیط با همسازی فعالیت ها از طریق تأمین و قابلیت انجام آن و با ارضای نیازهای فردی در درجه ی اول و نیازهای اجتماعی ناشی از فعالیت های گروهی در درجه ی بعد، امکان ایجاد هویت را فراهم می کند. در این سطح ویژگی های کالبدی محیط با تسهیل فعالیت ها منطبق بر الگوهای رفتاری افراد و با تأمین نیازهای استفاده کنندگان از مکان، در برقراری تعلق اجتماعی مؤثر است و امکان ایجاد و ارتقای پیوندهای اجتماعی در محیط را فراهم می کند. در سطح سوم، عناصر کالبدی محیط به منزله ی مؤلفه های فرهنگی و نمادها، واسطه ی ذهنی در ایجاد ارتباط ذهنی بین استفاده کنندگان از مکان را فراهم می کند. در این سطح عناصر کالبدی منبعث از خاطره ها و تصاویر ذهنی استفاده کنندگان است و به صورت نماد گونه ناشی از فرهنگ و ارزش های اجتماعی نقش خود را ایفا می کند (رضایی^۲، ۲۰۲۱b). هویت از تعامل سه عنصر موقعیت، منظر و درهم تنیدگی فردی به وجود می آید که هر کدام به تنهایی برای خلق هویت کافی نیست. عوامل مختلفی چون بی حوصلگی، یکنواختی، ظهور عصر دیجیتالی تهدید برای هویت کافی نیست. از نظر او شخصیت کالبدی مالکیت، اصالت، ساکنان و وسایل رفاهی، طبیعت مانند آب، گیاهان، آسمان، خورشید و فضاها، خصوصی و جمعی اجزای تشکیل دهنده مکان و مؤثر در خلق هویت است (منصور و همکاران^۳، ۲۰۲۳). از نظر یان زو، ساختارهای معنایی فضا و محیط ساخته شده برای ایجاد مجموعه هایی از کیفیت هایی خاص و به وجود آمدن هویت نقش دارد. هویت به نگرش ها، جهان بینی ها و پیوند افراد با مکان مانند نام مکان، حکایت های مربوط به مکان تجربه های مکان و پیوندهای معنوی با مکان بستگی دارد. او سه متغیر اصلی هویت را خوانایی، ادراک محیط بصری و هماهنگی قرارگاه رفتاری با محیط بصری می داند به نقل از قشقایی لبه و مرز می تواند منجر به درک تفاوت های فضایی مکان شود (بلانچ و همکاران^۴، ۲۰۱۷). وجود سطح یا حداکثر سطح بندی کردن توسط سنگ فرش، مکان برای نشستن، هم متصل و جداناپذیر مابقی حجم (مانند پله، دیوارهای کوتاه) و هم روشن و واضح مانند نیمکت ها، صندلی ها و... نشیمن گاه های متحرک که امکان گزینش و ارتباط شخصیت را فراهم می آورد. نفوذ آفتاب و شکل و اندازه فضاها از جمله سایر عوامل هستند.

جدول ۱. عوامل کالبدی هویت و تعاریف آن

تضاد	ایجاد تضاد با استفاده از مقیاس، مصالح، رنگ
مقیاس انسانی	استفاده از مقیاس های انسانی
بافت	استفاده از فرم هایی که باعث وحدت گردد.
رنگ	الگو گرفتن از ترکیب رنگ های به کار گرفته شده در بافت قدیم جهت جلوگیری از اغتشاش نما
تنوع بصری	استفاده از فرم های متفاوت در عین حال همگون

منبع: قشقایی و همکاران، ۱۳۹۵

پل ها و تأثیر آن بر فضاهای شهری

می توان اشاره کرد که تقریباً تمام نواحی کلان شهری اصلی، اغلب به نحوی توسط یک مانع آبی با اندازه مشخص، از هم جدا می شوند. با این حال، باید به خاطر داشت که اگرچه امروزه این شهرها در هر دو طرف شکاف توسعه یافته اند، اما حل و فصل اولیه تنها از یک طرف آغاز شده است. ساخت پل بر روی رودخانه مناطق جدیدی را برای توسعه و اسکان بیشتر باز خواهد کرد.

¹ Grebeniuk

² Rezaei

³ Mansour et al

⁴ Belanche et al

عملکرد یکنواخت و منظم شهرداری‌های در زمینه ساخت پل‌های جدید و شاهراه‌های مرتبط ضروری است، که اغلب کل طرح شهری یک شهر را تعیین می‌کند. داستان توسعه در بسیاری از شهرهای سراسر جهان این چنین بود. اولین مثال از یک پل که طرح شهری را تغییر داد، یک پل واقع در بوداپست است که در آن ساخت اولین تقاطع دائمی رودخانه در سال ۱۸۴۸ منجر به ایجاد یک طرح شهری کاملاً جدید شد. امروزه، دو بخش از شهر توسط نه پل واقع در مرکز شهر بلکه با هفت پل جاده‌ای و دو پل راه‌آهن بهم متصل شده‌اند (یورکوویچ و همکاران^۱، ۲۰۲۱).

پل‌ها تصویری از فضای شهری و فرهنگ آن

در فرهنگ تصویری امروزی، نمادهای بصری که به آسانی قابل تشخیص هستند و ارتباطات خاصی را نشان می‌دهند از اهمیت زیادی برخوردارند. در مورد یک شهر، اکنون آن می‌تواند نمادی باشد که به صورت بصری و شفاهی نشان‌دهنده ارزش‌ها و تاریخ مکان است. نقش نمادهای شهری معاصر می‌تواند به عنوان منبع آگاهی از وجود شهر عمل کند و همچنین تداعی‌ها و نظرات را در مورد آن ایجاد کند، ابزارهای ارتباطی را آغاز کند، یا عناصر هویت بصری و الهام را برای استراتژی برندینگ شهری فراهم کند (کاترل و کوترل^۲، ۲۰۱۹). پل چارلز در پراگ، زمانی که در قرون وسطی در حال ساخته شدن بود، احتمالاً به عنوان نماد شهر در نظر گرفته نمی‌شد. اما امروزه این پل یکی از شناخته‌شده‌ترین پل‌ها در جهان است. موارد مشابهی در مورد پل‌های دیگری نیز وجود دارد که خیلی دیرتر ساخته شده‌اند تا اوایل قرن بیستم. برخی از مثال‌های معمول می‌توانند ساختارهایی باشند که قبلاً ذکر شده‌اند، مانند پل زنجیره در بوداپست و پل بروکلین در نیویورک. مثال‌های دیگر می‌تواند پل لنگرگاه در سیدنی با نمای مشخص خانه اپرا در پیش‌زمینه، پل متحرک بر روی رودخانه تیمز باشد (زکی و همکاران^۳، ۲۰۲۳). پل‌ها قرن‌ها نماد مهمی در بسیاری از فرهنگ‌ها بوده‌است. آن یک مکان نمادین است که یک منطقه مرزی را نشان می‌دهد و نمادهای تقسیم و پیوستن و ارتباط همزمان را مشخص می‌کند. وقتی که باز است، به یک پیوند تبدیل می‌شود، اما وقتی که به عمد بسته شود، نماد تقسیم و باریک شدن می‌شود (یورکوویچ و همکاران، ۲۰۲۱).

روش تحقیق

روش تحقیق حاضر از حیث نوع «بنیادی-کاربردی» است و به شیوه‌ی روش ترکیبی «لانه به لانه» است. برای پاسخ دادن به سؤالات تحقیق با روش «لانه به لانه» از نوع «کیفی در کمی» بهره گرفته شده است. در روش کیفی از شیوه‌ی داده بنیاد برای کدگذاری استفاده می‌شود و برای روش کمی از شیوه‌ی علی-مقایسه‌ای که ابتدا با استخراج مفاهیم از کدگذاری مصاحبه‌های نیمه ساختار با اندیشمندان انجام گرفته، سپس از مقوله‌ها و کدهای استخراج شده در تدوین پرسشنامه بهره گرفته شده است. برای درستی سؤالات با استفاده از روش دلفی از متخصصین مورد امتیازدهی قرار گرفته است، روایی پرسشنامه با استفاده از فرمول $0.73/0$ و پایایی آن با استفاده آلفای کرونباخ برابر $0.83/0$ بدست آمد. برای سهولت کار جدول کدینگ از پیش طراحی شده و از آن بهره گرفته شد.

تحلیل مصاحبه با استفاده از نرم‌افزار اطلس تی و با استفاده از «کدگذاری باز و محوری» صورت گرفت که شامل موارد زیر است.

کدگذاری باز

کدگذاری باز فرآیند، تحلیلی است که از طریق آن، مفاهیم شناسایی شده و ویژگی‌های آن ابعاد در داده‌ها کشف می‌شوند. در این مرحله نظریه‌ی داده بنیاد و مقوله‌های اولیه اطلاعات در خصوص پدیده در حال مطالعه را به وسیله بخش‌بندی اطلاعات شکل می‌دهد. پژوهشگر مقوله‌ها را بر اساس داده‌های جمع‌آوری شده نظیر: مصاحبه‌ها، مشاهدات و وقایع یا یادداشت‌های خود بنیان می‌کند.

کدگذاری محوری

فرآیند ربط دهی مقوله‌ها به زیر مقوله و پیوند دادن مقوله‌ها در سطح ویژگی‌ها و ابعاد می‌باشد. این کدگذاری به این دلیل محوری نامیده می‌شود که کدگذاری حول محور یک مقوله تحقق می‌یابد. اشتراوس در مرحله ی کدگذاری محوری از چند اقدام اساسی بحث کرده که در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول ۲. کدگذاری محوری

۱	بیان کردن ویژگی‌های یک مقوله و ابعاد آن، اقدامی که حین کدگذاری باز شروع می‌شود
۲	شناسایی شرایط گوناگون، کنش یا بر هم کنش‌های گوناگون و پیامدهای گوناگون مربوط به یک پدیده
۳	ربط دهی یک مقوله به زیر مقوله‌هایش از طریق گزاره‌هایی که چگونگی ربط آن‌ها به همدیگر را مطرح می‌کند.
۴	جستجوی سرنخ‌هایی در داده‌ها که بر چگونگی ربط دهی‌های ممکن مقوله‌های اصلی به هم دلالت دارد.

نمونه‌گیری: این بخش شامل دو نمونه‌گیری متفاوت در حوزه «کمی و کیفی» است.

نمونه‌گیری کیفی

در نمونه‌گیری کیفی نخست از «۲۰» متخصصینی که اشراف کامل به موضوع و پل‌های منتخب دارند، به صورت گلوله برفی انتخاب شدند، و از آن‌ها خواسته شد که به پل‌های تاریخی و معاصر با میزان بهره‌گیری و دارا بودن ارزش برای بررسی هویت نمره ی ۱ تا ۱۰ بدهند و مجتمع‌هایی که امتیاز میانگین آن‌ها بالای ۵ بود، برگزیده شدند و مجدد به متخصصین برای تأیید انتخاب آن‌ها ارجاع داده شد. در گام بعدی جهت مصاحبه با متخصصین، در این مطالعه با ۴۶ نفر دیگر مصاحبه انجام گرفت که پس از مصاحبه ی سی و هفتم، تکرار در اطلاعات دریافتی مشاهده گردید. مطابق با اصول گراند تئوری، پس از اجرای اولین مصاحبه، نسبت به جمع‌آوری داده‌ها و تجزیه و تحلیل آن‌ها اقدام شد.

جدول ۳. فراوانی مصاحبه‌شوندگان

مصاحبه‌شوندگان	تعداد	فراوانی	درصد تجمعی
اساتید معماری	۱۶	۳۴.۸	۳۴.۸
اساتید معماری منظر	۹	۱۹.۵	۵۴.۳
اساتید طراحی شهری	۱۲	۲۶.۲	۸۰.۵
اساتید برنامه‌ریزی شهری	۹	۱۹.۵	۱۰۰
مجموع	۴۶	۱۰۰	-

منبع: نگارندگان

کدگذاری باز پل‌های تاریخی و معاصر

در این مرحله با ۴۶ متخصص مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته صورت می‌گیرد و این روند تا اشباع نظری داده‌ها ادامه دارد. برای هر مجموعه به‌صورت مجزا و به‌اختصار، چکیده‌ای کوتاه از مصاحبات انجام‌شده، آورده می‌شود و خروجی نرم‌افزار کدهای باز هر پل به‌صورت مجزا - به‌صورت یک نمودار در ادامه ی پژوهش قرار می‌گیرد.

چکیده‌ای از مشاهدات و مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته در ارتباط با پل هفت‌چشمه اردبیل:

این پل از شاهکارهای مهندسی و دارای هفت دهانه ی آجری با قوس «پنج و هفت» است که در آن از «موج‌شکن سنگی» استفاده شده است. مصالح غالب آن «آجر» و ملات آهک بوده است (کد باز مصالح بوم آورد،...). که خاص افراد پیاده در دوره ی صفویه طراحی شده است. عملکرد اصلی آن به نظر می‌رسد، مهار آب در فصول گوناگون بوده باشد. این پل در کنار دو مرتع طبیعی قرار دارد، که مخاطبین خاص خویش را جذب می‌کنند، اگرچه به نظر نمی‌رسد، خانواده‌های ساکن این شهر برای گذران اوقات فراغت خویش، به این محل بیایند (کد باز: همسازی با طبیعت،...). این پل آجری، فاقد مبلمان خاص برای گروه‌های سنی مختلف و یا معلولین می‌باشد. محدوده ی کاربران فضا، گروه‌های سنی محدودی را شامل می‌شود. به حیث امنیت پل هفت چشمه، قابل اتکا نبوده نمی‌باشد. زیرا در مواقع تاریکی و شب دارای محل‌های خلوتگاه متفاوتی می‌باشد (کد باز: ایمنی و امنیت،...).

نکته‌ی حائز اهمیت به حیث گردشگری در این پل و مناطق پیرامون آن این است، که محل قرارگیری، پارکینگ اتومبیل‌ها در فضایی خارج از محدوده‌ی پل و با فاصله‌ای طولانی از آن است، و نبود طرحی مناسب در بستر پل کاربران را تشویق به استفاده از پل به عنوان یک تفرجگاه نمی‌کند. و مشاهدات و تحقیقات بیانگر این مطلب است، که به طور غالب کاربری پل، فضایی برای عبور افراد پیاده و مکان تلاقی دو نقطه‌ی پیرامون بستر رود می‌باشد. اغلب فضاهای منتهی به این پل و یا در همجواری با آن از نوع فضای باز هستند (کد باز: عدم سلسله مراتب،...). در نهایت می‌توان دسترسی‌های مناسب پیاده و سواره به این پل و وجود کف‌سازی مناسب برای کاربران فضا را، (کد باز: دسترسی‌های گوناگون،...) به عنوان یک فاکتور مؤثر در نظر گرفت. اگرچه در این پل تزئینات معماری خاصی مشاهده نمی‌شود و دارای نقاط ضعفی در بستر خود به حیث قابلیت حس دعوت‌کنندگی کاربران فضایی است، اما از دید «هویت» بنایی و استحکام سازه‌ای در بازه‌ی زمانی بلند مدت می‌توان این پل را یک پل تاریخی موفق قلمداد کرد که گواه آن «حس تعلق به مکان و خاطره‌انگیزی»، کاربران آن است.

چکیده‌ای از مشاهدات و مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته در ارتباط با پل خواجه اصفهان:

پل خواجه یکی از پل‌های مشهور متعلق به عصر تیموریان و صفویه است. که از ویژگی‌های منحصر به فرد آن، استفاده از آن به عنوان سد می‌باشد. ترکیب پل با فضایی کوشک مانند از ایده‌های جالب معماری پل در دوران احداث آن بوده است، آراستگی و تزئینات کاشیکاری در نمای داخلی و خارجی پل و همچنین استفاده از هنرهای ناب شناخته شده همچون نقاشی در بخش شاه نشین خواص زیبایی بصری و حس دعوت‌کنندگی این پل را دوچندان کرده است (کد باز: تزئینات،...). این پل با ارتفاع و خط آسمان کوتاه طراحی شده است که از آن جزئی لاینفک از بافت شهری به تصویر می‌گردد، عملکرد سد گونه‌ی این پل می‌تواند، آب را تا شش متر بالا بیاورد، که بیشترین یادواره ذهنی ایجاد شده در ذهن کاربران فضایی را در ارتباطی تنگاتنگ با نوا و صدای آب ایجاد می‌کند (کد باز: خاطره‌انگیزی،...). باغچه‌های پیرامون این پل از الگویی منظم تبعیت می‌کنند و شکل دهنده‌ی مامن و فضایی برای نشستن هستند. از دیگر ویژگی‌های این پل وجود ۲۴ دهانه از مکعب‌های تراش‌خورده‌ی دقیق است. طراحی خاص این پل سبب شده است تا در تنظیم جریان آب رودخانه به دلیل وجود دریچه در زیر پایه‌های قوسی شکل یا دروازه بند نقش داشته باشد (کد باز: زمینه‌گرایی،...). از دیگر خصوصیات این پل مسیرهای دالان وار زیبا و حجره‌هایی با قوس‌های تیزه دار است، که تنوع فضایی پل را تقویت می‌کند. از دیگر ویژگی‌های بصری وجود انبوه فضای سبز پیرامون این پل است که شما را به حضور در آن ترغیب می‌کند. عمق دید و خوانایی در قسمت‌های مختلف بستر مجموعه دارای تفاوت‌هایی است که به جذابیت پل می‌افزاید. نکته‌ی حائز اهمیت حضور افراد مختلف در تمامی ساعت شبانه‌روز در پیرامون پل خواجه است که می‌تواند بیانگر وجود قابلیت کارکردی پل و بستر آن برای انواع گروه‌های سنی و فرهنگی است (کد باز: عملکردهای گوناگون،...). پل خواجه از فرم هندسی سنتی برخوردار است و دارای پنجره‌هایی با طاق تیزه دار هست. پوشش گیاهی موجود در پیرامون آن باعث ایجاد حس خنکی و ورزش ملایم نسیم در پاره‌ای از ساعات شبانه‌روز می‌شود. محل قرارگیری نیمکت‌ها و میزها در پیرامون فضای پل به نحوی است که افراد را به ایجاد تعامل اجتماعی ترغیب می‌کند. متأسفانه تفکیک بخش پیاده رو و سواره رو در برخی از نقاط بستر پل به‌خوبی انجام نشده است و در گزیده‌ای از مکان‌ها تداخل مکانی دیده می‌شود. در خصوص نورپردازی حجره‌ها و قوس‌ها اینطور می‌توان بیان کرد که به غنا و شکوه بنا افزوده و سبب ایجاد حسی خوب در کاربران فضا شده است که در نهایت می‌توان استفاده از معماری بومی را دلیل اصلی ایجاد «هویت» پل دانست (کد باز: نیمکت‌ها، پله، میزها،...). پل خواجه یکی از زیباترین فضاهای معماری و فضای سبز در شهر اصفهان است، که طی مشاهدات و حضور در این پل نه تنها توجه گردشگران را به سوی خود جلب کرده است، بلکه به مکانی تفریحی برای ساکنین شهر تبدیل شده است و جزو ترجیحات کاربران پل برای گذران اوقات فراغت قرار گرفته است (کد باز: خاطره‌انگیزی،...).

چکیده‌ای از مشاهدات و مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته در ارتباط با ائل کلی تبریز:

هنگام ورود به این پل، حضور پارک‌های سبز در بدو ورود حس طراوت جان افزای را در ذهن و روح کاربران فضا سبب می‌شود که یادآور احساسات خوب در بستر فکری مخاطب فضا می‌شود، ضمن این که هنگام ورود به این مجموعه حضور نیمکت‌ها و

سایه‌بان‌ها مکانی را برای گذران وقت در ساعات گوناگون برای کاربران فضا ایجاد می‌کند (کد باز: خاطره‌انگیزی، ...). استفاده از مصالح نوین در بطن طبیعت سبز فضا می‌تواند حس هیجان را در وجود کاربران فضا ایجاد کند. سازه‌ی معلق پل به سبکی خلاقانه با بهره‌گیری از فرم طبیعی و همساز با محیط، یکپارچگی پل را با بستر طبیعی پیرامون آن دوچندان می‌کند و باعث می‌شود که فضایی سیال را در دل طبیعت هنگام حرکت کاربران پیاده‌داشته باشیم (کد باز: محیط طبیعی، ...). این فضا به حیث طراحی و ایجاد احساس سیالیت و حرکت جمعی و فردی در کاربران تا حد موثری به تعامل اجتماعی مخاطبان خود کمک می‌کند، حتی به واسطه‌ی ایجاد همین حس تعامل سبب افزایش فعالیت‌های جمعی و در نتیجه ایجاد حس خاطره‌انگیزی در ذهن کاربران فضا می‌شود. گوناگونی کف‌سازی در بخش سواره‌رو، پیاده‌روها و همچنین فضای سبز، همچنین نورپردازی صورت گرفته در محوطه‌ها ضمن ایجاد حس شور و نشاط در انسان، نوعی دل‌بستگی را در ذهن کاربران نسبت به فضا ایجاد می‌کند. تکرار نماها دسترسی سهل و آسان را به فضاها موثر می‌سازد (کد باز: کف‌سازی، ...). استفاده از معماری «های‌تک» در طراحی پل و توجه به تکنولوژی در طرح پیشنهادی نوعی هماهنگی را میان طرح پل با بستر طرح ایجاد می‌سازد. همچنین استفاده از المان‌ها و نشانه‌ها به ایجاد حس تعلق فضایی در ذهن کاربران کمک می‌کند و حضور سکو و فضاهای نشست به مخاطبان پل و فضا این امکان را می‌دهد که ارتباطی دیالکتیکی و کالبدی با مجموعه برقرار کنند. رنگ منتخب طرح پل کرم‌رنگ می‌باشد، که شاید برای ایجاد کنتراست رنگی با بستر سواره‌رو به طور اغماضانه انتخاب شده است تا تعریف متضادی از فضای پیاده‌رو را با درک بصری متفاوت در ذهن کاربران ایجاد کند. بستری با حدود ارتفاعی خاص و توازن رنگی بصری با فضای سبز پیرامون پل که توسط طراح انتخاب شده است (کد باز: رنگ ساختمان، ...). حضور اقشار مختلف و گروه‌های سنی متنوع، نتیجه‌ی تنوع فضایی در طرح پل است، که مخاطبان خود را با هر سلیقه‌ای به داخل بستر طرح یا فضای پل دعوت می‌کند. ایجاد پوشش گیاهی متنوع در قسمت‌های مختلف بستر طرح، حس جستجوگری و تفاوت حسی فضایی را در کاربران فعال می‌کند، تا تجربه‌ی محیطی خاصی را از طریق استفاده از حس‌های پنج‌گانه مانند: حس بویایی و حس بینایی در ذهن کاربران ایجاد کند. برای مثال: وجود محوطه‌ای با درختان میوه و محوطه‌ای با درختان سرو یا هر نوع از انواع دیگر گیاهان به حیث حس بویایی و درک بینایی از فضا، تنوع ذهنی خاصی را برای کاربران ایجاد می‌کند که همین موضوع سبب می‌شود. در فصول مختلف و طی ایجاد تجارب حسی متفاوت کاربران در محیط پیرامون پل، حس جستجوگر و تنوع‌خواه مخاطب‌های گوناگون فضا را تحریک شود (کد باز: کاربری‌های متنوع: ...).

نکته‌ی با اهمیت در این مجموعه، دسترسی کف‌سازی مناسب پیاده‌رو برای معلولین جسمی و حرکتی است، که با وجود رمپ‌های گوناگون حرکتی ساده شده است. همچنین امکان ورود خودروها از ابتدای ورود به داخل مجموعه‌ی فضایی که استفاده از بخش‌های مختلف فضا را با توجه به وسعت مجموعه برای کاربران آسان می‌کند (کد باز: دسترسی پیاده، ...).

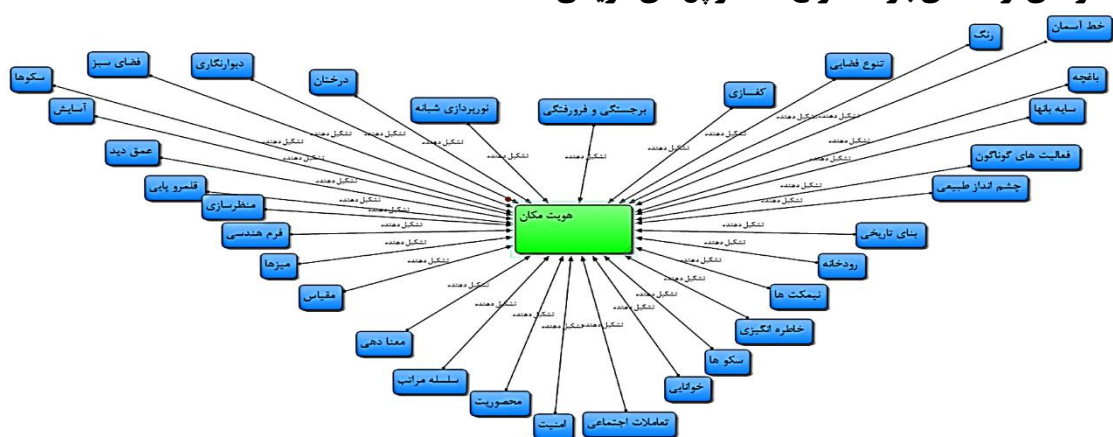
چکیده‌ای از مشاهدات و مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته در ارتباط با پل طبیعت تهران:

این مجموعه را نمی‌توان صرفاً یک پل دانست و مجموعه‌ای از عملکردها تلقی می‌شود که فعالیت‌های گوناگونی را در دل خود جای داده است. پراکنش فعالیتی در این مجموعه برای تمامی گروه‌های سنی و در تمام ساعات شبانه‌روز است. در بستر مجموعه از سبک‌های هنری عمومی به صورت (ثابت و متغیر) در فضا، که تداعی‌کننده نشانه‌ها و المان‌های خاص است، بهره گرفته شده است (کد باز: نشانه، ...). این پل با طراحی سازه‌ای خاص توانسته دو پارک «طالقانی و آب و آتش» را به هم متصل کند، او از هر سه فضای «باز، نیمه باز و بسته» در طراحی فضاهای عمومی خود بهره برده است، از این پل می‌توان به عنوان یک نماد شهری نام برد، هم‌زمانی عملکردهای گوناگون فرهنگی، تفریحی و گردشگری بر روی پل طبیعت، باعث حضور کاربران مختلف برای گذران اوقات فراغت شده است (کد باز: سلسله مراتب، ...). وجود باغچه‌ها، فضاهای سبز در محوطه و پیرامون این پل به آن روح و لطافت خاصی بخشیده است. به گونه‌ای که فضای سبز و چیدمان نیمکت‌ها، سبب ایجاد تعامل اجتماعی بیشتر کاربران فضا می‌شود. وجود ایستگاه‌های نگهبانی و کنترل در این مجموعه، حس اطمینان خاطر را به کاربران پل هدیه می‌دهد. که می‌توان این مجموعه را به لحاظ بصری و امنیت موجود، جزء محیط‌های دلپذیر و سرشار از حس دل‌بستگی به مکان و احساس تعلق به مکان برای کاربران آن دانست (کد باز: امنیت، ...).

در محوطه‌های متصل به پل از طراحی فضایی خاصی بهره گرفته شده که در ترکیب کلی بخشی از آن، سازه‌های پارچه‌ای حضور دارند. ساختار پلان پل طبیعت به صورت خطی در سه طبقه، در امتداد محور شمال-جنوب گسترده شده است. که به شاهراه‌های مهم پایتخت مانند بزرگراه مدرس، همت، حقانی و رسالت دید مطلوبی دارد، در فضاهای موجود در پل «مانند: کافی شاپ، رستوران و ...» از جداره‌های شفاف برای تفکیک فضایی این بخش‌ها از پل استفاده شده است، تا از نور شرق به غرب در ایجاد حس مطلوب به واسطه‌ی پرتوهای آفتاب کمک کند (کد باز: نور آفتاب...). طول این پل ۳۰۰ متر و وزن سازه اش ۲۰۰۰ تن می‌باشد و می‌توان از آن به عنوان بزرگترین پل پیاده حاضر در کشور یاد کرد، این پل ۷۰۰۰ متر مربع مساحت داشته و عرض آن در نقاط مختلف بین ۶ متر تا ۱۳ متر متغیر است، بدنه‌ی اصلی پل بر روی سه پایه متاثر از معماری «های تک» بنا شده است (کد باز: قرارگیری بنا روی پایه...). این پل دارای سه طبقه پیاده رو است و در طراحی آن از پل خواجه الهام گرفته شده است. سازه‌ی آن طراحی ارگانیک و شبیه به درخت و کاملاً سازگار با محیط زیست دارد. فرم درخت گونه‌ی پل و اتصال دو فضای سبز «پارک طالقانی و پارک آب و آتش» پیرامون آن، سبب انتخاب نام «پل طبیعت» برای آن شده است. چیزی که در نگاه اول توجه مخاطب را جلب می‌کند، در واقع استفاده از فرم ارگانیک برای سازه‌ی فولادی به صورت انتزاعی از گیاه است. فرم پل حرکت و سیالیت را در فضا تلقین می‌کند و وجود فضاهای سر بسته در زمان‌های مختلف از سال امکان استفاده از پل را به کاربران می‌دهد (کد باز: هماهنگی با سازه...).

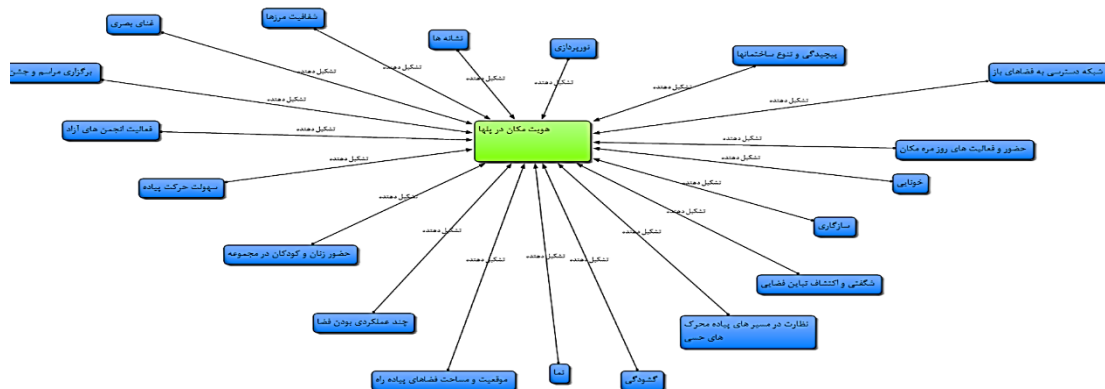
نکته‌ی جالب توجه در این مجموعه، تفکیک دسترسی‌های پیاده رو و سواره جهت ارجع شمردن افراد پیاده در استفاده از پل و محوطه‌ی پیرامون آن است. در این مجموعه، طراحان فضایی را جهت پارک خودروها در محل ورودی «پارک طالقانی و پارک آب و آتش» در مجاورت پل در نظر گرفته اند، که طی سلسله‌مراتبی خاص برای افراد گوناگون و فعالیت‌های متفاوت طراحی شده و حتی فضای مکث روی پل به واسطه‌ی قرار دادن نیمکت‌هایی برای نشستن کاربران در نظر گرفته شده است (کد باز: سلسله‌مراتب فضایی...). ابعاد عظیم سازه‌ی پل که به صورت ترکیبی از خرپاهای سه بعدی فلزی با فرمی پویا در دو سطح پیوسته طراحی شده است، این خرپاها بر روی سه ستون فولادی با فرم انتزاعی از درخت قرار گرفته اند. اگرچه این پل انتزاعی از طبیعت گیاه است اما فرم پایه‌های عظیم بیرون زده از لابه‌لای درختان سبب شده است تا در تقابل با طبیعت به نظر برسد. از طرفی دیگر خط آسمان ایجاد شده توسط پل طبیعت دید وسیع سرنشینان خودروهای عبوری از بزرگراه مدرس را به رشته کوه‌های البرز از بین می‌برد (کد باز: تقابل طبیعت...).

نمونه‌ای از کدهای باز استخراج شده در پل‌های تاریخی

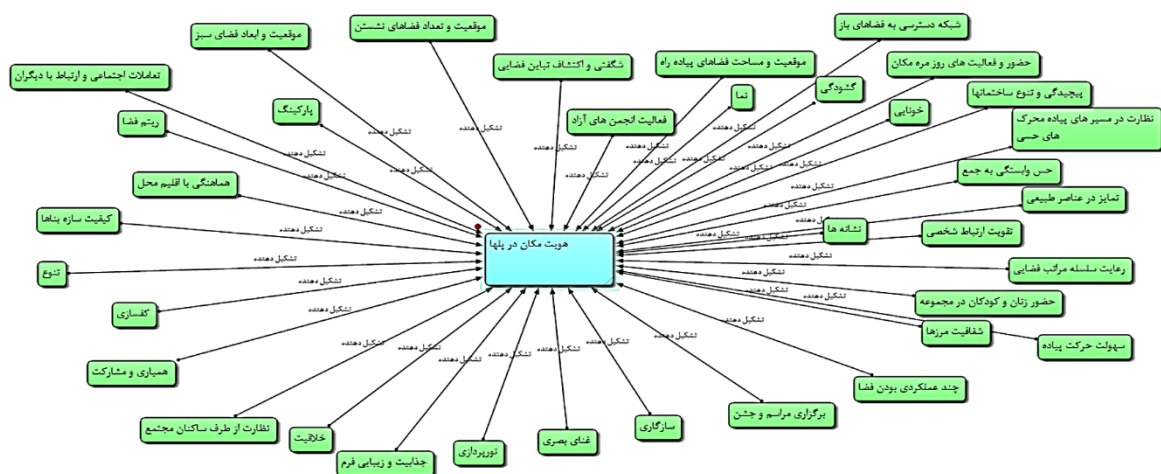
نمودار ۱. کدهای استخراجی از مصاحبه با یکی از مصاحبه‌شوندگان پل‌های تاریخی (منبع نگارنده)

نمونه ای از کدهای باز استخراج شده در ارتباط با پل های معاصر

نمودار ۲. نمونه کدهای استخراجی از مصاحبه با یکی از مصاحبه شونده گان پل های معاصر (منبع نگارنده)

در جمع بندی کلیه ی کدهای استخراج شده از مصاحبه های صورت گرفته در ارتباط با مجموعه پل ها نتیجه به صورت نمودار زیر ارائه می شود.

نمودار ۳. کدهای باز استخراجی از کلیه ی مصاحبه های صورت گرفته در ارتباط با پل های تاریخی و معاصر (منبع نگارنده)

کدگذاری محوری

مطابق جدول زیر کدهای استخراج شده، دسته بندی و برجستگی هر تعداد کد برحسب تکرار مشخص گردید همچنین کدها دسته بندی، تدقیق و در قسمت هایی حذف شدند. تعداد ۳۳ کد به علت عدم انطباق با مبانی نظری پژوهش حذف گردیدند. کدهای دسته بندی شده بر مبنای تفسیر و توصیف و انطباق با مفاهیم موجود در ادبیات نظری هویت هستند. در نتیجه کمترین برجستگی در بهره گیری از شاخص های هویت مربوط به شاخصه آسایش، با مقدار ۵، رشد نسیم با برجستگی ۶ و حوض ها با برجستگی ۸ است و بیشترین برجستگی با مقدار ۳۳ مربوط به آسایش و فعالیت ها و بعد از آن امنیت با برجستگی ۳۱ است.

جدول ۴. کدگذاری و دسته بندی کدهای باز و استخراج کد محوری برای هر دسته

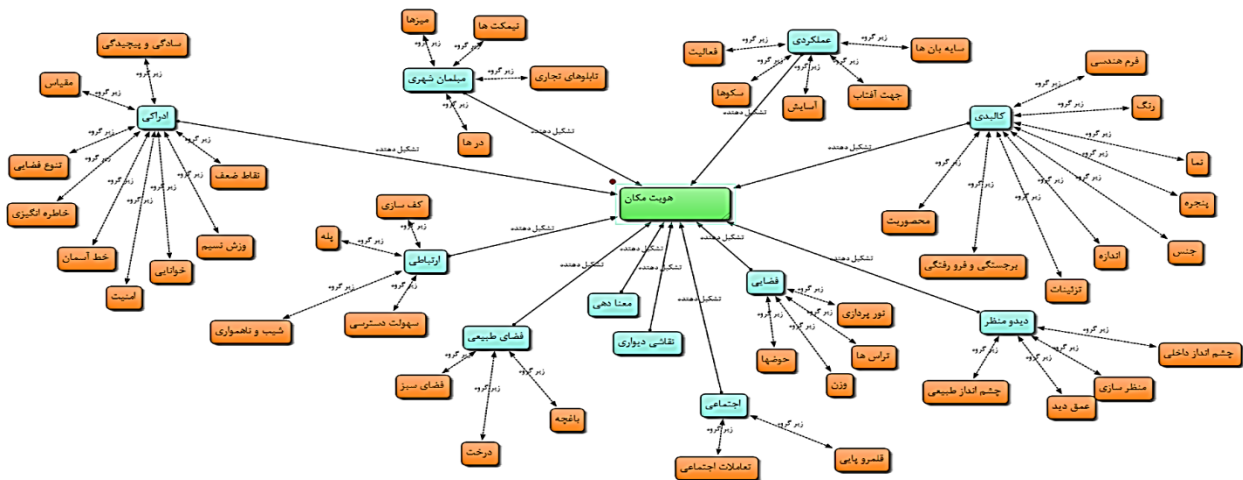
نام کد	برجستگی	نوع کد	کد مستخرج
بازی با احجام - احجام متنوع - فرم هندسی متنوع - فرم متنوع - هندسه منتج به فرم - فرم های گوناگون - عناصر راست گوشه - عناصر تیز گوشه - فرم های متنوع	۱۷	کالبدی	فرم هندسی
محوطه سبز، پوشش گیاهان، تنوع گیاهان - گل کاری محوطه، فضای سبز، محوطه سرسبز، سبزی گیاهان، فضاهای مشترک سرسبز، چند مدل گیاهان، گونه های مختلف گیاهی، مسیر سرسبز، درختان متنوع، شمشاد های کوتاه و بلند، حریم بندی سبز، انتخاب مناسب گیاهان در کنار یکدیگر	۲۱	فضای طبیعی	فضای سبز

نام کد	برجستگی	نوع کد	کد مستخرج
حرکت دسته‌جمعی، بازی کودکان، بازی افراد، شطرنج‌بازی، بازی والیبال، مطالعه روزنامه، صف خرید کالا، دوچرخه‌سواری، نرمش صبحگاهی، نشستن در محوطه، حضور افراد برای فعالیت‌های جسمانی، مراکز خرید، واحد های تجاری، مغازه‌ها، وجود مسجد	۳۳	عملکردی	فعالیت
حریم بندی، شخصی‌سازی، تأمین کارکردهای فیزیولوژیک، حق دفاع در برابر مزاحم، استفاده مستمر از یک فضا، احساس تعلق خاطر، احساس مالکیت در فضا	۲۹	اجتماعی	قلمرو پایی
کف‌های متفاوت، وجود کف‌های هندسی، تفکیک کف‌ها با استفاده از کف سازی، طراح کف‌ها برای تمامی فصول، کف سازی برای نابینایان،	۲۴	ارتباطی	کف سازی
کنترل محدوده با فضای سبز، دیوار محوطه، حصاربندی، دیوارکشی، گونه‌های متفاوت از دیوارها، تقسیم با جدول، محوطه‌سازی هر قسمت،	۱۶	کالبدی	محصوریت
استفاده از نماد خاص، تزئینات مختص ایران، استفاده از مصالح بومی، استفاده از مصالح بوم آورد، گیاهان بومی منطقه، فرم‌های خاص بومی، یادآور معماری گذشته، المان‌های محیطی،	۲۵	ادراکی	معنا دهی
طراحی انسانی، طراحی برای تمام گروه‌های سنی، استفاده از بافت در محوطه‌سازی، کوچک و بزرگ کردن بافت با استفاده از طرح‌های گوناگون، خلق پرسپکتیو با عناصر محیطی،	۱۶	ادراکی	مقیاس
گل‌آرایی، تزئینات در محوطه، گیاهان تزئینی، گیاهان همیشه‌سبز، درختان سر به فلک کشیده، نخل‌های بلند و کوتاه، گیاهان دارای گل، چمن‌های تزئین شده، درختان میوه،	۲۲	فضای طبیعی	درخت
میزهای خانوادگی، میزهای بازی شطرنج، میز بازی پینگ پنگ، میزهای چندمنظوره، میزهای تک نفره و دونفره،	۲۳	مبلمان شهری	میزها
نقاشی در جداره‌های سفید بنا، نقاشی در پشت تابلو، نقاشی‌های آموزنده، نقاشی‌های حماسی	۲۱	دید و منظر	نقاشی دیواری
دیوارهای ریخته، نمای آسیب‌دیده، مسیرهای غیر هموار، جمع‌شدگی آب، نقاط خلوت، حضور بعضی از انسان‌های مشکوک، تاریکی معابر، تابلوهای کوچک، عدم خوانایی در مسیر عدم استفاده مصالح بوم آورد	۲۴	ادراکی	نقاط ضعف
نمای ساده، طرح نما یادآور بناهای شمال ایران، نمای ایرانی، نمای آجری، پرو خالی در نما، رنگ‌آمیزی نما، نماهای ساده، نمای ایرانی، نماهای مختلف و متنوع، تلفیق ساختار با نما، نماهای زیبا، تغییر نما در ساعات شبانه‌روز با توجه به نور آفتاب	۲۹	کالبدی	نما
نورپردازی گیاهان، نورپردازی درختان، نورپردازی محوطه، نورپردازی بنا، استفاده از نورهای رنگی	۲۳	فضایی	نورپردازی
وزش باد مطلوب، وزش نسیمی دل‌نواز، ترغیب اقلیم برای افزایش قدرت باد، تبدیل باد گرم به سرد با پوشش گیاهی، وزش نسیم	۶	ادراکی	وزش نسیم
احجام صلب، المان‌های صلب، احجام سبک، وزن دهی بصری، تزئینات حمایت‌کننده حجم	۱۱	فضایی	وزن
توانایی دید کودکان توسط والدین، دید محصور، روزنه دید، فاصله تا تصویر به وجود آمده، عدم خوانایی، خوانایی، وجود فضاهای کاربر و میهمان، محصوریت بصری، سردرگمی در فضا	۱۳	دید و منظر	عمق دید
تقاطع غیر هم‌سطح، سربالایی، سربایینی، تقسیم شیب، رمپ‌های پیاده، سطح ناهموار، قسمت بالا و پایین مجموعه	۱۴	ارتباطی	شیب و ناهمواری
دسترسی راحت، دسترسی سواره و پیاده، نزدیکی به حمل‌ونقل عمومی، محاط شده با شریان‌های مختلف، فاصله نزدیک تا مراکز اصلی، دوری از ترافیک و هرج‌ومرج	۳۱	ارتباطی	سهولت دسترسی
سکوهای طبیعی، جدول‌ها به‌عنوان سکو، سکوهای نشستن، سکوهای چندمنظوره، سکوهای ورودی، سکوهای عمده طراحی‌شده سکوهای روبرو	۳۰	عملکردی	سکوها
پیش‌آمدی برای ایجاد سایه بان، سایه بان‌های عمودی، سایه بان‌های افقی، سایه بان‌های پنجره‌ها، سایه بان‌های محیطی، چترهای کنترل‌کننده نور، سایه بان‌های پارچه‌ای در مغازه‌ها	۲۶	عملکردی	سایه بان‌ها
سادگی و پیچیدگی، سادگی فرم‌ها و پیچیدگی تزئینات،	۱۲	کالبدی	سادگی و پیچیدگی
رنگ‌های گرم، رنگ بناها، رنگ فرم‌ها، رنگ‌های ایجادشده با گیاهان، باغچه‌های رنگارنگ، فرم‌های هم‌رنگ، رنگ قهوه‌ای، رنگ گرم، تغییر رنگ با نور	۱۳	کالبدی	رنگ

نام کد	برجستگی	نوع کد	کد مستخرج
آشنایی کامل به مجموعه، عدم سردرگمی در فضا، به یادآوری سریع مجموعه، یادگرفتن مسیرهای داخلی، گونه‌های مسیرهای داخلی، فضای خوانا، خوانایی بالا، اصل خوانایی، خوانا بودن فضاها	۱۴	ادراکی	خوانایی
خط آسمان متفاوت، خط آسمان ثابت، ساختمان‌های یک اندازه، بنا با ارتفاع ثابت، دید افق بیشتر،	۱۸	ادراکی	خط آسمان
خاطره‌های خوب، خاطره‌های خاص، حس دل‌بستگی، وابستگی به فضا، یادآور روزهای خوب، مراسم خاص و جشن، مراسم آیینی،	۲۹	ادراکی	خاطره‌انگیزی
حوضچه‌های آب، حوض محوطه، فواره‌های حوض‌ها، نورپردازی حوض	۸	فضایی	حوض‌ها
تنوع فضایی، فضاهای متنوع، فضاهای گوناگون، تعریف خاص از چند فضا، تلفیق گیاهان و فضاها، فضاهای چند عملکردی، هم‌جواری چندگانه فضا، فضاهای مختلف پراکندگی فضا، گوناگونی فضا، فضاهای بی‌ربط، فضاهای مرتبط،	۲۱	ادراکی	تنوع فضایی
صحبت‌های افراد با یکدیگر، حضور افراد در مراکز محله‌های ساختگی، گروه‌های انسانی، تعاملات مختلف، احوالپرسی ساکنین، انجام فعالیت‌های گروهی، گروه‌های خاص سنی باهم در فضا	۳۰	اجتماعی	تعاملات اجتماعی
دید و منظر طبیعی، دید طبیعی، منظره‌های زیبا، تغییر منظر در حرکت، تأکید به منظره‌ها برای پیاده‌ها، محل‌های برای نشستن،	۱۱	دید و منظر	چشم‌انداز طبیعی
تلفیق دید داخل و خارج، چشم‌انداز از داخل به خارج،	۵	دید و منظر	چشم‌انداز داخلی
قرارگیری بنا نسبت به جهت آفتاب، قرارگیری شمالی جنوبی بنا، استفاده از نور حداکثری، نور مطلوب روز، نور زیبا روز	۱۴	عملکردی	جهت آفتاب
مصالح خاص، مصالح متنوع، متریال‌های سنگی، تفاوت‌های خاص مصالح نما، مصالح سقف، مصالح گوناگون، جنس سطوح، جنس متفاوت مصالح،	۱۳	کالبدی	جنس
تزئینات آجری، تزئینات متنوع، تزئینات پنجره‌ها، تزئینات محوطه، تزئینات گیاهی، تزئینات پنجره‌ها، تزئینات بومی، آجر سازی به سبک بومی	۲۲	کالبدی	تزئینات
تابلوهای رنگی، تابلوهای تبلیغاتی، تابلوهای تجاری، تابلوهای راهنمایی	۲۱	مبلمان شهری	تابلوهای تجاری
پنجره‌های مربع شکل، پنجره‌های سرتاسری، پنجره‌های مرتبط کننده بصری، پنجره‌های گسترده، پنجره‌های وسیع، پنجره‌های یادآور کننده،	۲۵	کالبدی	پنجره
پله‌های کوتاه، پله‌های کم ارتفاع، پله‌های محوطه، پله‌های تفکیک‌کننده، پله‌های متنوع،	۲۳	ارتباطی	پله
پس‌وپیش آمدگی نما، پرو خالی بودن نما، نماهای جلو عقب‌رفته	۲۰	کالبدی	برجستگی و فرورفتگی
باغچه‌های اختصاصی، باغچه آرای، انواع باغچه‌ها، تلفیق باغچه و گیاهان، فضای باغچه‌ها، انواع گل‌ها در چند مدل باغچه	۲۱	فضای طبیعی	باغچه
آرامش محیطی، سکوت، فارغ از همه چیز، آسایش حرارتی، آسایش صوتی، آرامش درونی، محلی برای گذران وقت،	۳۳	عملکردی	آسایش
ابعاد مختلف سنگ‌ها، ریزودرشتی مصالح، اندازه‌های یکسان، ریزودرشت	۳۰	کالبد	اندازه
امنیت بصری، امنیت پیاده‌رو، عدم ورود غریبه‌ها به محوطه، استفاده از دوربین‌های مداربسته، وجود نگهبان، کنترل به محیط، حضور خانواده‌ها	۳۱	ادراکی	امنیت

منبع: نگارنده

پس از استخراج کدها، آن‌ها را با نزدیک بودن به یک خصوصیت برای محور گذاری دسته‌بندی می‌شود. نتیجه استخراج ابعاد ارتباطی، دید و منظر، کالبدی، فضای طبیعی، مبلمان شهری، اجتماعی، عملکردی، ادراکی و فضایی است.

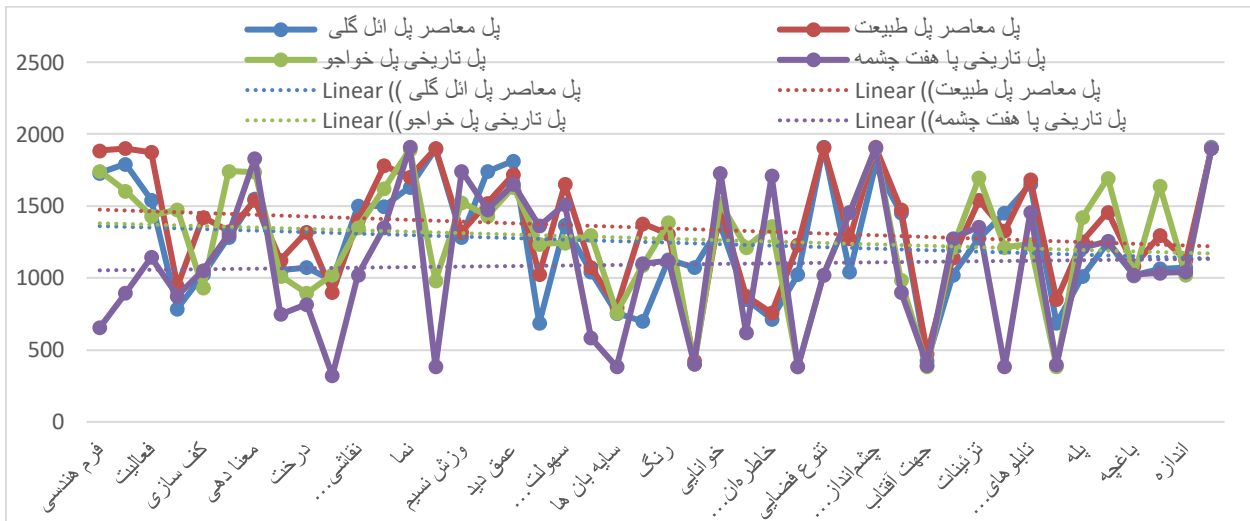

نمودار ۴. کدگذاری محوری در نرم افزار اطلس تی (منبع نگارنده)

یافته‌های کمی

آمارهای توصیفی:

جامعه آماری برای این پژوهش، کل بازدیدکنندگان یک سال از این پل‌ها هستند، که مورد مطالعه می‌باشند. برای یافتن حجم نمونه از جدول مورگان بهره گرفته شد؛ که تعداد ۳۸۳ نفر به‌عنوان حجم نمونه انتخاب می‌شود. پرسشنامه‌ها به‌صورت تصادفی توزیع می‌گردد. نتایج به این شکل است که ۳۹٪ درصد شرکت‌کنندگان زنان و ۶۱٪ مردان می‌باشند. بیشترین رده سنی شرکت‌کننده در این پژوهش با میزان ۵۴٪ بین ۲۲-۱۸ و ۲۵٪ بین ۲۲-۲۶ است و ۲۱٪ بین ۲۶ تا ۳۰ می‌باشند. نمودار پراکنش داده‌ها به شرح زیر است.

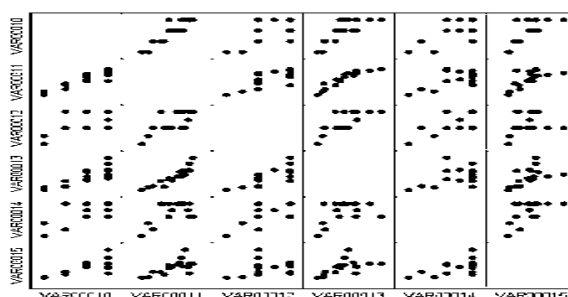
نمودار ۵. نمودار پیراکنش داده‌ها (منبع نگارنده)

پس از نظر سنجی از کاربران فضایی، پرسشنامه ی با طیف لیکرت از خیلی خوب تا خیلی بد مورد نمره دهی قرار گرفت و به هر سؤال از ۰ تا ۵ نمره داده شد، به این صورت که به خیلی زیاد عدد ۵ و به خیلی کم عدد ۱ داده شد. فراوانی داده‌ها در مؤلفه‌های گوناگون هویت به چهار دسته تقسیم می‌شوند ۱- مؤلفه‌هایی که در هر دو گروه از پل‌های (تاریخی و معاصر) بالا هستند ۲- مؤلفه‌هایی که در هر دو گروه پل پایین هستند ۳- مؤلفه‌هایی که در پل‌های تاریخی بالا و در پل‌های معاصر پایین هستند ۴- مؤلفه‌هایی که پل‌های تاریخی پایین و در پل‌های معاصر بالا هستند و مشخص شد که از نظر کاربران بیشترین فراوانی مربوط به عمق دید با میانگین بالای ۱۹۰۰ و چشم‌انداز طبیعی با میانگین بالای ۱۸۰۰ و کمترین مربوط به شاخص جهت آفتاب با مقدار زیر ۵۰۰ است.

آماره‌های استنباطی

تحلیل رگرسیون چند متغیره

برای دستیابی به این امر که کدام نوع رگرسیون برای این نوع داده‌های متغیری نیاز است، از ماتریس همبستگی استفاده می‌شود. نتایج نشان می‌دهد که رابطه‌ی خطی بین داده‌های متغیر وجود ندارد، پس بهتر است از روش چند متغیره بهره گرفته شود.

نمودار ۶. ماتریس همبستگی عوامل (منبع: نگارنده)

در رگرسیون چند متغیره از روش گام به گام برای ورود کلیه‌ی متغیرهای مستقل، برای تبیین هویت استفاده شده است. مقدار آماره دوربین واتسون برابر با ۱.۹۹ است که نشان می‌دهد باقیمانده‌ها با هم همبستگی ندارند و از هم مستقل‌اند.

جدول ۵. مدل رگرسیونی گام به گام متغیرهای مستقل برای تبیین هویت (منبع: نگارنده)

مدل	ضریب همبستگی R	ضریب تعیین (R Square)	مقدار آزمون F	مقدار آزمون T	سطح معناداری	مقدار ثابت
گام به گام	0.372	0.138	37.224	۲۸۸۴	0.000	1.955

با توجه به جدول رگرسیونی زیر، ضریب همبستگی مدل رگرسیون گام به گام متغیرهای مورد بررسی برای تبیین هویت برابر با ۰.۳۷۲ است. مقدار F دلالت بر آن دارد که مدل رگرسیونی پژوهش، مدل مناسبی برای تبیین متغیر وابسته (هویت) می‌باشد. همچنین میزان مقدار ثابت نشان می‌دهد که اگر تأثیر متغیرهای مستقل کنترل شود، مقدار پایه هویت برابر با ۱.۹۵۵ خواهد بود. لازم به ذکر است امنیت و معنا دهی مصالح غالب اولین متغیری بود که وارد مدل شده است و بیشترین رابطه را با هویت دارد و حوض‌ها نیز آخرین متغیری بود که وارد مدل شده است و کمترین رابطه را با هویت دارد. مقدار t و سطح معناداری نشان‌دهنده‌ی اهمیت نسبی حضور هر متغیر در مدل است. بدین ترتیب که اگر قدر مطلق مقدار t بیشتر از ۲.۸۸۴ باشد، سطح خطای آن کوچک‌تر از ۰.۰۱ خواهد بود. در نتیجه متغیر مورد نظر تأثیر آماری معنی‌داری در تبیین تغییرات متغیر وابسته دارد. بر این اساس، متغیرهایی که وارد مدل شده‌اند، تأثیر معنی‌داری در تبیین هویت دارند و تأثیرات متغیرهای دیگر تقریباً ثابت است.

در ادامه‌ی پژوهش به دنبال آن خواهیم بود که هر یک از متغیرهای هویت به چه میزان تحت تأثیر هریک از مؤلفه‌های خود قرار خواهند داشت. در جدول زیر این امر برای هر متغیر نشان داده شده است که ضریب تعیین نشان‌دهنده‌ی سهم هر متغیر در بعد مورد نظر است و این عدد بین عدد ۰ تا ۱ متغیر می‌باشد.

جدول ۶. رگرسیون گام به گام مؤلفه‌های تداعی‌کننده‌ی هویت در پل‌های تاریخی و معاصر (منبع: نگارنده)

مقیاس	ضریب تعیین پل هفت‌چشمه	ضریب تعیین پل خواجه	ضریب تعیین پل طبیعت	F	B	β	t	معناداری	درجه آزادی
فرم هندسی	۰/۳۰۲	۰/۴۹۱	۰/۵۲۸	۵۲۷/۲۲۲	۱/۰۰۰	۰/۷۸۱	۴۶/۵۲۲	۰/۰۰۰	۴۵۳
فضای سبز	۰/۷۱۰	۰/۸۴۰	۰/۷۸۰	۴۰۵/۱۲۲	۱/۰۰۰	۰/۷۳۲	۴۲/۱۵۲	۰/۰۰۰	۴۵۳

مقیاس	ضرب تعیین پل هفت‌چشمه	ضرب تعیین پل خواجه	ضرب تعیین پل طبیعت	ضرب تعیین پل اثر گلی	F	B	β	t	معناداری	درجه آزادی
فعالیت	۰/۸۶۵	۰/۹۰۷	۰/۹۴۰	۱/۰۰۰	۲۱۷/۳۴۳	۱/۰۰۰	۰/۶۶۲	۴۰/۲۲۳	۰/۰۰۰	۴۵۳
قلمرو پایی	۰/۶۵۲	۰/۷۱۴	۰/۷۲۲	۰/۷۴۶	۱۹۹/۹۴۳	۱/۰۰۰	۰/۶۴۸	۳۸/۲۳۹	۰/۰۰۰	۴۵۳
کف سازی	۰/۵۱۱	۰/۵۲۱	۰/۸۷۴	۰/۷۶۲	۲۰۱/۶۱۲	۱/۰۰۰	۰/۶۶۴	۸/۹۵۸	۰/۰۰۰	۴۵۳
محسوریت	۰/۴۹۲	۰/۵۷۴	۰/۶۸۲	۰/۸۵۶	۶۴۳/۶۲۳	۱/۰۰۰	۰/۶۶۲	۱۱/۱۳۴	۰/۰۰۰	۴۵۳
معنا دهی	۰/۵۸۴	۰/۷۰۱	۰/۳۴۰	۰/۲۶۵	۸۴۹/۶۸۳	۱/۰۰۰	۰/۶۵۲	۱۸/۴۴۱	۰/۰۰۰	۴۵۳
مقیاس	۰/۶۷۱	۰/۶۵۰	۰/۸۱۱	۰/۸۴۶	۳۴۹/۶۰۳	۱/۰۰۰	۰/۶۶۵	۱۹/۱۴۴	۰/۰۰۰	۴۵۳
درخت	۰/۸۴۲	۰/۷۲۹	۰/۹۰۱	۰/۷۸۵	۱۸۴/۹۴۵	۱/۰۰۰	۰/۴۸۳	۴۹/۱۷۳	۰/۰۰۰	۴۵۳
میزها	۰/۴۲۸	۰/۳۲۱	۰/۴۱۱	۰/۵۴۶	۲۷۶/۷۴۸	۱/۰۰۰	۰/۴۶۴	۴۷/۹۶۳	۰/۰۰۰	۴۵۳
نقاشی دیواری	۰/۵۰۱	۰/۴۱۱	۰/۹۱۷	۰/۷۹۵	۱۹۹/۹۴۳	۱/۰۰۰	۰/۴۵۲	۴۶/۲۲۶	۰/۰۰۰	۴۵۳
نقاط عطف	۰/۶۰۹	۰/۵۷۱	۰/۸۴۱	۰/۳۲۳	۴۹۹/۰۳۴	۱/۰۰۰	۰/۴۶۳	۴۷/۲۲۸	۰/۰۰۰	۴۵۳
نما	۰/۷۴۴	۰/۸۰۱	۰/۸۶۲	۰/۶۵۸	۵۲۳/۰۳۴	۱/۰۰۰	۰/۴۷۲	۲۵/۲۸۸	۰/۰۰۰	۴۵۳
نورپردازی	۰/۵۰۱	۰/۴۸۳	۰/۷۲۱	۰/۸۵۴	۱۴۷/۲۵۸	۱/۰۰۰	۰/۶۶۱	۴۵/۲۵۶	۰/۰۰۰	۴۵۳
وزش نسیم	۰/۵۷۲	۰/۵۱۱	۰/۳۸۵	۰/۴۶۲	۳۲۱/۵۶۴	۱/۰۰۰	۰/۴۵۲	۴۱/۵۵۲	۰/۰۰۰	۴۵۳
وزن	۰/۴۶۶	۰/۴۲۱	۰/۳۱۷	۰/۳۶۲	۴۹۲/۳۷۱	۱/۰۰۰	۰/۴۰۱	۲۱/۳۵۶	۰/۰۰۰	۴۵۳
عمق دید	۰/۵۴۲	۰/۷۵۲	۰/۸۲۵	۰/۷۴۵	۴۷۱/۶۵۸	۱/۰۰۰	۰/۴۱۱	۵۸/۳۲۱	۰/۰۰۰	۴۵۳
شیب و ناهمواری	۰/۳۴۱	۰/۳۸۳	۰/۲۲۵	۰/۲۴۵	۶۵۰/۹۸۷	۱/۰۰۰	۰/۴۲۱	۱۹/۶۹۴	۰/۰۰۰	۴۵۳
سهولت دسترسی	۰/۸۶۲	۰/۸۶۶	۰/۷۲۱	۰/۶۵۵	۵۴۲/۹۶۰	۱/۰۰۰	۰/۵۸۹	۲۴/۸۷۹	۰/۰۰۰	۴۵۳
سکوها	۰/۷۴۵	۰/۸۰۱	۰/۷۴۰	۰/۶۵۴	۲۱۴/۳۶۲	۱/۰۰۰	۰/۵۲۱	۴۴/۵۸۷	۰/۰۰۰	۴۵۳
سایه بان ها	۰/۵۴۱	۰/۳۶۵	۰/۵۸۸	۰/۷۵۶	۷۵۲/۳۸۲	۱/۰۰۰	۰/۵۴۲	۴۸/۵۶۶	۰/۰۰۰	۴۵۳
سادگی و پیچیدگی	۰/۶۵۵	۰/۸۵۲	۰/۸۷۴	۰/۶۴۵	۶۹۹/۳۰۱	۱/۰۰۰	۰/۵۴۵	۲۳/۶۵۸	۰/۰۰۰	۴۵۳
رنگ	۰/۹۱۲	۰/۸۶۲	۰/۹۳۰	۰/۹۲۵	۴۲۱/۱۱۵	۱/۰۰۰	۰/۴۱۱	۱۲/۲۳۱	۰/۰۰۰	۴۵۳
خوانایی	۰/۸۶۲	۰/۸۸۲	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۱۶۱/۴۱۵	۱/۰۰۰	۰/۵۱۷	۳۶/۴۵۸	۰/۰۰۰	۴۵۳
خط آسمان	۰/۷۰۲	۰/۶۵۵	۰/۶۸۲	۰/۶۲۲	۱۶۱/۴۱۵	۱/۰۰۰	۰/۵۱۷	۳۶/۴۵۸	۰/۰۰۰	۴۵۳
خاطره‌انگیزی	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۹۴۹	۰/۹۴۵	۵۶۸/۲۱۱	۱/۰۰۰	۰/۶۰۷	۲۴/۵۶۴	۰/۰۰۰	۴۵۳
حوض‌ها	۰/۲۱۱	۰/۲۲۱	۰/۲۷۱	۰/۲۶۵	۴۷۵/۲۱۴	۱/۰۰۰	۰/۶۱۹	۲۹/۳۲۵	۰/۰۰۰	۴۵۳
تنوع فضایی	۰/۸۹۳	۰/۸۷۴	۰/۸۴۲	۰/۸۸۳	۲۴۵/۴۷۵	۱/۰۰۰	۰/۵۶۲	۲۵/۷۲۸	۰/۰۰۰	۴۵۳
تعاملات اجتماعی	۰/۹۴۱	۰/۹۳۰	۰/۹۶۵	۰/۹۹۴	۱۱۴/۱۱۲	۱/۰۰۰	۰/۸۲۳	۲۱/۸۵۲	۰/۰۰۰	۴۵۳
چشم‌انداز طبیعی	۰/۳۸۵	۰/۲۷۶	۰/۲۴۳	۰/۲۲۴	۵۸۲/۲۴۳	۱/۰۰۰	۰/۴۵۱	۳۵/۵۵۵	۰/۰۰۰	۴۵۳
چشم‌انداز داخلی	۰/۴۸۵	۰/۵۸۶	۰/۷۴۴	۰/۶۴۶	۷۱۴/۲۸۴	۱/۰۰۰	۰/۶۲۸	۲۸/۱۲۶	۰/۰۰۰	۴۵۳
جهت آفتاب	۰/۳۱۱	۰/۳۲۰	۰/۲۸۸	۰/۲۶۲	۲۱۵/۵۴۲	۱/۰۰۰	۰/۷۴۵	۳۴/۸۷۸	۰/۰۰۰	۴۵۳

مؤلفه‌های
هویت

مقیاس	ضرب تعین پل هفت چشمه	ضرب تعین پل خواجه	ضرب تعین پل طبیعت	ضرب تعین پل ائل گلی	F	B	β	t	معناداری	درجه آزادی
جنس	۰/۸۲۵	۰/۸۴۱	۰/۸۵۲	۰/۷۱۵	۸۲۵/۴۱۱	۱/۰۰۰	۰/۹۲۳	۸۱/۲۱۱	۰/۰۰۰	۴۵۳
تزیینات	۰/۸۴۲	۰/۷۴۲	۰/۷۳۲	۰/۶۱۱	۴۱۱/۱۵۹	۱/۰۰۰	۰/۱۴۷	۴۷/۴۵۲	۰/۰۰۰	۴۵۳
تراس‌ها	۰/۵۴۲	۰/۸۷۵	۰/۸۱۱	۰/۸۴۳	۴۱۴/۶۵۳	۱/۰۰۰	۰/۲۳۵	۲۴/۱۱۱	۰/۰۰۰	۴۵۳
تابلوه‌های تجاری	۰/۸۵۴	۰/۸۵۵	۰/۸۶۵	۰/۸۸۲	۱۸۵/۴۴۴	۱/۰۰۰	۰/۲۱۱	۶۳/۳۲۶	۰/۰۰۰	۴۵۳
پنجره	۰/۲۲۳	۰/۲۷۵	۰/۲۶۵	۰/۲۱۴	۹۸۱/۱۳۶	۱/۰۰۰	۰/۷۴۴	۲۶/۸۸۱	۰/۰۰۰	۴۵۳
پله	۰/۶۸۲	۰/۶۰۴	۰/۵۸۹	۰/۵۷۴	۷۳۱/۲۵۲	۱/۰۰۰	۰/۸۲۱	۱۱/۲۵۶	۰/۰۰۰	۴۵۳
برجستگی و فرورفتگی	۰/۸۴۱	۰/۷۵۶	۰/۸۴۲	۰/۶۵۹	۸۸۲/۷۸۱	۱/۰۰۰	۰/۹۴۷	۴۲/۸۵۶	۰/۰۰۰	۴۵۳
باغچه	۰/۴۵۲	۰/۸۵۶	۰/۷۸۲	۰/۷۴۵	۶۸۲/۸۴۸	۱/۰۰۰	۰/۸۵۱	۸۲/۳۸۱	۰/۰۰۰	۴۵۳
آسایش	۰/۸۴۰	۰/۷۳۰	۰/۶۲۵	۰/۳۱۴	۶۶۰/۱۸۸	۱/۰۰۰	۰/۴۰۹	۱۷۴/۸۹۴	۰/۰۰۰	۴۵۳
اندازه	۰/۵۲۲	۰/۶۲۵	۰/۵۱۱	۰/۴۳۵	۵۴۴/۶۶۰	۱/۰۰۰	۰/۷۸۹	۲۸/۸۷۹	۰/۰۰۰	۴۵۳
امنیت	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۲۲۴/۶۶۲	۱/۰۰۰	۰/۸۴۲	۴۰/۵۱۷	۰/۰۰۰	۴۵۳

بر اساس نتایج به‌دست‌آمده از رگرسیون گام به گام، مؤلفه‌های هویت در پل‌ها به شرح زیر می‌باشند؛

پل هفت چشمه اردبیل؛

مؤلفه ی رنگ با مقدار (۰/۹۱۲)، خاطره‌انگیزی (۱/۰۰۰)، تعاملات اجتماعی (۰/۹۴۱)، امنیت (۱/۰۰۰) بیشترین سهم را در تداعی مراتب هویت در پل هفت چشمه ی اردبیل دارند اما مؤلفه ی حوض‌ها با مقدار (۰/۲۱۱) و پنجره با مقدار (۰/۲۱۱) کم‌ترین اثرگذاری را به خود اختصاص داده است.

پل خواجه اصفهان؛

مؤلفه ی فعالیت با مقدار (۰/۹۰۷)، خاطره‌انگیزی با مقدار (۱/۰۰۰)، تعاملات اجتماعی (۰/۹۳۰)، امنیت با مقدار (۱/۰۰۰) بیشترین سهم را در تداعی مراتب هویت در پل خواجه اصفهان دارند؛ اما مؤلفه ی حوض‌ها (۰/۲۲۱) کم‌ترین اثرگذاری را دارند.

پل ائل گلی تبریز؛

مؤلفه ی فعالیت با مقدار (۱/۰۰۰)، خوانایی (۱/۰۰۰) و تعاملات اجتماعی (۰/۹۹۴) بیشترین سهم را در تداعی مراتب هویت پل ائل گلی تبریز دارند اما مؤلفه‌های پنجره (۰/۲۱۴) و شیب و ناهمواری (۰/۲۴۵) کم‌ترین اثرگذاری را داشته است.

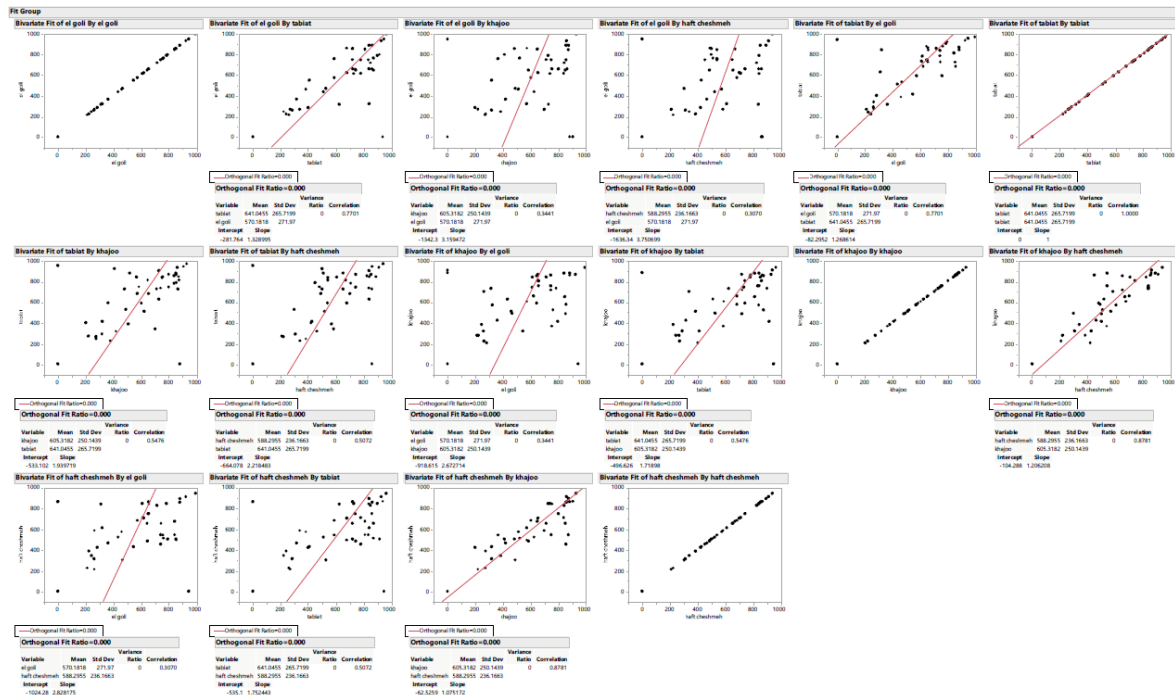
پل طبیعت تهران؛

مؤلفه ی فعالیت با مقدار (۰/۹۴۰)، خوانایی (۱/۰۰۰)، تعاملات اجتماعی (۰/۹۶۲) و امنیت با مقدار (۱/۰۰۰) بیشترین سهم را در تداعی مراتب هویت پل طبیعت تهران دارند؛ اما مؤلفه‌های شیب و ناهمواری با مقدار (۰/۲۲۵) و حوض‌ها با مقدار (۰/۲۷۱) کم‌ترین اثرگذاری را شامل شده است.

در مرحله ی بعد برای بررسی ارتباط بین مؤلفه‌های هویت با پل‌های تاریخی و معاصر از نمودار Scatter در نرم‌افزار EvIews بهره گرفته شده است و نمودار برازش منحنی در این مؤلفه‌ها نشان می‌دهد که تأثیرگذاری آن‌ها بر پل‌های تاریخی و معاصر دارای همبستگی بالایی با یکدیگر بوده‌اند و از هم تبعیت می‌کنند.

جدول ۷. برازش منحنی بین مؤلفه‌های مراتب هویت در پل‌های تاریخی و معاصر به تفکیک هر پل

Factor Correlation

منبع: نگارنده

برای بررسی نوع پارامتریک و ناپارامتریک بودن داده‌ها از Two-Sample Kolmogorov-Smirnov Test بهره گرفته شده است.

جدول ۸. آزمون کولموگروفسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن متغیرهای هویت

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	Z کولموگروفسمیرنوف	p
هویت	۲۷/۷۷	۳/۲۳	۰/۷۹۳	۰/۵۵۵

منبع: نگارنده

همان‌گونه که در جدول بالا مشاهده می‌گردد، آزمون کولموگروفسمیرنوف برای نمره ی هویت معنادار است ($p=0/555$). پس متغیرهای هویت دارای توزیع نرمالی نیستند و می‌توان از تحلیل‌های ناپارامتریک برای آن‌ها استفاده کرد، در نتیجه در بخش همبستگی، از همبستگی اسپیرمن بهره گرفته می‌شود. نتایج به شرح زیر می‌باشند؛

بین مؤلفه‌های هویت و کف سازی با مقدار ($0/946$) و قلمرو پایی با مقدار ($0/853$) بیشترین میزان همبستگی وجود دارد و کمترین بین مؤلفه‌های هویت تابلوهای تجاری با مقدار ($0/231$) است. یعنی با افزایش یک واحدی این مؤلفه‌ها می‌توان دیگر مؤلفه‌ها را به میزان اعداد ذکر شده (ضریب همبستگی) افزایش داد.

جدول ۹. همبستگی اسپیرمن مؤلفه‌های تداعی‌کننده هویت

مؤلفه‌های هویت	ضریب همبستگی پل ائل گلی	ضریب همبستگی پل طبیعت	ضریب همبستگی پل خواجو	ضریب همبستگی پل هفت‌چشمه	سطح معنی‌داری (sig)
فرم هندسی	۰/۷۱۸	۰/۹۱۴	۰/۶۵۲	۰/۸۶۴	۰/۰۰۰
فضای سبز	۰/۷۰۹	۰/۷۴۱	۰/۶۸۸	۰/۶۸۱	۰/۰۰۰
فعالیت	۰/۸۵۴	۰/۹۱۷	۰/۸۲۳	۰/۷۴۵	۰/۰۰۰
قلمرو پایی	۰/۵۱۸	۰/۶۲۵	۰/۷۹۵	۰/۸۵۳	۰/۰۰۰
کف سازی	۰/۸۱۴	۰/۵۸۶	۰/۶۴۴	۰/۷۴۶	۰/۰۰۰
محصولیت	۰/۷۲۴	۰/۵۶۶	۰/۴۱۱	۰/۲۸۶	۰/۰۰۰

مؤلفه‌های هویت	ضریب همبستگی پل ائل گلی	ضریب همبستگی پل طبیعت	ضریب همبستگی پل خواجه	ضریب همبستگی پل هفت چشمه	سطح معنی داری (sig)
معنا دهی	۰/۹۱۶	۰/۸۷۲	۰/۹۲۱	۰/۸۳۱	۰/۰۰۰
مقیاس	۰/۷۴۴	۰/۵۱۴	۰/۶۸۵	۰/۸۸۳	۰/۰۰۰
درخت	۰/۴۷۸	۰/۴۲۵	۰/۴۱۱	۰/۴۷۳	۰/۰۰۰
میزها	۰/۲۵۵	۰/۲۶۹	۰/۲۱۴	۰/۲۲۳	۰/۰۰۰
نقاشی دیواری	۰/۸۹۲	۰/۷۲۳	۰/۴۱۸	۰/۵۳۶	۰/۰۰۰
نقاط عطف	۰/۵۲۳	۰/۷۴۱	۰/۵۰۱	۰/۶۲۰	۰/۰۰۰
نما	۰/۵۶۲	۰/۵۸۴	۰/۳۸۵	۰/۴۶۵	۰/۰۰۰
نورپردازی	۰/۵۷۲	۰/۵۸۲	۰/۶۲۱	۰/۵۸۰	۰/۰۰۰
وزش نسیم	۰/۶۲۷	۰/۶۷۲	۰/۶۸۰	۰/۷۱۵	۰/۰۰۰
وزن	۰/۳۲۴	۰/۳۷۲	۰/۳۴۴	۰/۳۱۱	۰/۰۰۰
عمق دید	۰/۶۲۵	۰/۵۸۴	۰/۷۶۹	۰/۸۴۳	۰/۰۰۰
شیب و ناهمواری	-۰/۵۰۲	-۰/۳۸۴	-۰/۴۸۲	-۰/۴۳۹	۰/۰۰۰
سهولت دسترسی	۰/۸۴۱	۰/۸۳۹	۰/۶۸۵	۰/۶۶۲	۰/۰۰۰
سکوها	۰/۸۵۲	۰/۳۶۵	۰/۸۰۹	۰/۷۱۱	۰/۰۰۰
سایه بان ها	۰/۲۳۶	۰/۵۵۲	۰/۷۴۱	۰/۴۵۱	۰/۰۰۰
سادگی و پیچیدگی	۰/۴۰۷	۰/۳۸۳	۰/۴۱۱	۰/۴۶۵	۰/۰۰۰
رنگ	۰/۸۳۲	۰/۷۲۵	۰/۷۴۱	۰/۷۴۶	۰/۰۰۰
خوانایی	۰/۹۱۰	۰/۸۹۰	۰/۸۵۷	۰/۷۸۸	۰/۰۰۰
خط آسمان	۰/۵۰۱	۰/۴۵۹	۰/۴۴۰	۰/۴۲۱	۰/۰۰۰
خاطره انگیزی	۰/۹۱۷	۰/۹۲۶	۰/۹۸۲	۰/۹۶۵	۰/۰۰۰
حوض ها	۰/۵۰۱	۰/۵۲۱	۰/۴۲۳	۰/۴۷۵	۰/۰۰۰
تنوع فضایی	۰/۹۲۲	۰/۸۹۵	۰/۸۱۴	۰/۸۱۸	۰/۰۰۰
تعاملات اجتماعی	۰/۹۹۱	۰/۹۸۲	۰/۹۷۱	۰/۹۳۳	۰/۰۰۰
چشم انداز طبیعی	۰/۸۸۲	۰/۸۳۹	۰/۷۸۰	۰/۶۵۶	۰/۰۰۰
چشم انداز داخلی	۰/۶۳۸	۰/۵۱۸	۰/۵۷۱	۰/۵۸۸	۰/۰۰۰
جهت آفتاب	۰/۱۱۵	۰/۱۲۵	۰/۱۱۷	۰/۳۴۵	۰/۰۰۰
جنس	۰/۷۳۵	۰/۶۵۵	۰/۵۸۲	۰/۵۶۵	۰/۰۰۰
تزئینات	۰/۵۲۵	۰/۶۲۵	۰/۴۱۱	۰/۴۲۲	۰/۰۰۰
تراس ها	۰/۶۴۴	۰/۶۵۲	۰/۷۲۵	۰/۸۱۴	۰/۰۰۰
تابلوهای تجاری	۰/۸۲۲	۰/۸۲۵	۰/۸۴۴	۰/۸۳۱	۰/۰۰۰
پنجره	۰/۵۷۳	۰/۵۲۱	۰/۳۹۵	۰/۳۷۲	۰/۰۰۰
پله	۰/۸۳۸	۰/۸۲۳	۰/۷۳۲	۰/۷۱۱	۰/۰۰۰
برجستگی و فرورفتگی	۰/۶۰۴	۰/۶۲۲	۰/۶۵۵	۰/۶۳۱	۰/۰۰۰
باغچه	۰/۷۲۱	۰/۸۴۲	۰/۶۸۵	۰/۶۶۵	۰/۰۰۰
آسایش	۰/۸۶۹	۰/۹۰۲	۰/۸۷۸	۰/۸۸۴	۰/۰۰۰

مؤلفه‌های هویت	ضریب همبستگی پل ائل گلی	ضریب همبستگی پل طبیعت	ضریب همبستگی پل خواجو	ضریب همبستگی پل هفت‌چشمه	سطح معنی‌داری (sig)
اندازه	۰/۶۱۱	۰/۵۷۲	۰/۵۳۳	۰/۵۴۵	۰/۰۰۰
امنیت	۰/۹۶۹	۰/۹۸۸	۰/۹۷۳	۰/۹۸۴	۰/۰۰۰

منبع: نگارنده

پل هفت‌چشمه اردبیل؛

بیشترین همبستگی بین مؤلفه‌های خاطره‌انگیزی به میزان (۰/۹۶۵)، تعاملات اجتماعی به میزان (۰/۹۳۳) و امنیت به میزان (۰/۹۸۴) و کمترین همبستگی بین مؤلفه‌های میزها به میزان (۰/۲۲۳) با متغیر وابسته ی هویت است اما مؤلفه ی شیب و ناهمواری به میزان (۰/۴۲۹) و محصوریت به میزان (۰/۲۸۶) دارای همبستگی منفی با متغیر وابسته ی هویت می‌باشند.

پل خواجو اصفهان؛

بیشترین همبستگی بین مؤلفه‌های خاطره‌انگیزی به میزان (۰/۹۸۲)، تعاملات اجتماعی به میزان (۰/۹۷۱) و امنیت به میزان (۰/۹۷۳) و کمترین همبستگی بین مؤلفه‌های جهت آفتاب به میزان (۰/۱۱۷) با متغیر وابسته ی هویت است اما مؤلفه شیب و ناهمواری به میزان (۰/۴۸۳) و محصوریت به میزان (۰/۴۱۱) دارای همبستگی منفی با متغیر وابسته ی هویت می‌باشند.

پل ائل گلی تبریز؛

بیشترین همبستگی بین مؤلفه‌های خاطره‌انگیزی به میزان (۰/۹۱۷)، تعاملات اجتماعی به میزان (۰/۹۹۱) و امنیت به میزان (۰/۹۶۹) و کمترین همبستگی بین مؤلفه‌های جهت آفتاب به میزان (۰/۱۱۵) با متغیر وابسته ی هویت است اما مؤلفه ی شیب و ناهمواری به میزان (۰/۵۰۲) و محصوریت به میزان (۰/۷۲۴) دارای همبستگی منفی با متغیر وابسته ی هویت می‌باشند.

پل طبیعت تهران؛

بیشترین همبستگی بین مؤلفه‌های خاطره‌انگیزی به میزان (۰/۹۲۶)، تعاملات اجتماعی به میزان (۰/۹۸۲) و امنیت به میزان (۰/۹۸۱) و کمترین همبستگی بین مؤلفه‌های جهت آفتاب به میزان (۰/۱۲۵) با متغیر وابسته ی هویت است اما مؤلفه شیب و ناهمواری به میزان (۰/۳۸۴) و محصوریت به میزان (۰/۵۶۶) دارای همبستگی منفی با متغیر وابسته ی هویت می‌باشند.

نتیجه‌گیری

کیفیت فضاهای شهری به دلیل بی‌هویتی و هویت زدایی رو به افول گذاشته است، که در مقایسه ی بناهایی با عملکرد یکسان در طول تاریخ به طور کامل مشهود است. یکی از این مجموعه بناها، شامل پل‌های شهری می‌شود که علاوه بر کارکرد جابه‌جایی، وظیفه ی ارتباط دهی و خاصیت تعامل اجتماعی نیز دارند. این پل ها توانسته‌اند، به‌عنوان عنصری نمادین در شهرها به صورت یکی از فضاهای خاطره‌انگیز برای مردم تداعی شوند، در گذشته بیشتر پل‌ها بر روی رودخانه‌ها بنا می‌شد. در حالیکه در دنیای معاصر پل به عنوان نقطه ی تلاقی میان دو سوی خیابان‌های شهری مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این پژوهش پل‌های تاریخی که دارای کارکرد اجتماعی بوده، به‌عنوان نمونه ای هدفمند با پل‌های معاصر موفق مورد بررسی هویتی قرار گرفته است. فرآیندی که تاکنون در میان هیچ دو پل دیگری انجام نشده است. همچنین هیچ‌گاه شاخص‌ها با روش‌های کیفی در حیطه ی مطالعاتی تدقیق سازی نشده و سپس راستی آزمایی نگردیده است. به طور معمول در این گروه از تحقیقات ابتدا پل ها مورد تحلیل‌های استنباطی به وسیله ی قیاس قرار می‌گیرند و سپس به‌وسیله ی تکنیک‌های کیفی استخراج مقوله و مضمون انجام می‌گردد. این پژوهش از هر دو تکنیک در فرآیند تحقیق بهره برده است. نتایج پژوهش بیانگر این حقیقت است که مهم‌ترین عوامل برای طراحی پل‌ها و القای هویت مانند: (مؤلفه‌های خاطره‌انگیزی، امنیت و تعاملات اجتماعی) می‌باشد که علاوه بر این که با پدیدار گشتن این مؤلفه‌ها می‌توان باعث درک و القای هویت گردید و برای دیگر مؤلفه‌های محیطی جهت ارتقاء آن‌ها می‌توان از آن بهره برد. از همبستگی به‌دست آمده از نتایج رگرسیونی، میانگین ضریب تعیین‌های پل‌های تاریخی و معاصر این استنباط می‌شود که همواره هویت در برهه‌های تاریخی از مؤلفه‌های مشخصی برای ایجاد هویت در پل‌ها به‌عنوان یک فضای شهری بهره گرفته است، اما

نکته ی دارای اهمیت پل های تاریخی این امر است که توجه به کالبد و تزئینات در گذر زمان توسط خانواده ها شاید نقش بیشتری در ایجاد احساس تعلق مکانی داشته است. این در حالی است که در پل های معاصر به علت همجواری عملکردهای گوناگون، تفریحی، تجاری و گردشگری ضرایب مؤلفه های هویت در حوزه های اجتماعی و فضائی بیشتر شده است. این پژوهش برای طراحی پل های جدیدتر راهبردهای زیر پیشنهاد می دهد:

- طراحی محیط های جمعی ارتباط دهنده با توجه به ضوابط معلولین و استفاده از رمپ هایی با شیب ملایم به جای پله برای سهولت دسترسی به فضاهای بیرونی برای کاربران.
- طراحی فضاهایی برای انجام فعالیت های جمعی و به کارگیری مبلمان هایی برای تمامی گروه های سنی در جهت ایجاد فضای متعامل.
- استفاده از عناصر برگرفته از سنت و هویت ایرانی جهت ایجاد و ارتقای حس همدلی با بدنه ی معماری پل ها.
- توجه به جنبه های عینی منطبق بر زمینه و بوم منطقه ای و هم زمانی مصالح مدرن و سنتی در جهت پیوستگی طرح و زمینه.
- ایجاد محصوریت به وسیله ی طرح مهار شفاف و استفاده از حفاظ های با فاصله های غیر تأثیرگذار در دید بصری.
- به کارگیری الگوهای ایرانی در خلق تنوع فضایی به جهت دعوت کنندگی و خلق طرحواره قوی تر ذهنی برای کاربران.

منابع

- برزگر، اسماء؛ نوراللهی، مجتبی، آرایش، محمد باقر (۱۴۰۲). ارائه مدل مفهومی با تأکید بر مولفه های اثربخش در هویت نماهای شهری بر اساس روش فراترکیب. هویت شهر، ۱۷(۱)، ۸۷-۱۰۲.
- بصیری، مصطفی؛ زینالی عظیم، علی؛ آذر، علی (۱۴۰۰). تحلیل عوامل و مؤلفه های حس تعلق به مکان در محلات قدیمی شهر تبریز (نمونه موردی محله اهراب تبریز). دانش شهرسازی، ۵(۳)، ۱۰۷-۱۲۵.
- پناهی، فاطمه؛ شهریار، شهرزاد؛ دانش پور، علیرضا (۱۴۰۱). بررسی عوامل مؤثر بر تداعی مفهوم هویت در معماری و شهرسازی شیراز. فصلنامه علمی و پژوهشی پژوهش و برنامه ریزی شهری، ۱۳(۴۸)، ۱-۱۶.
- حسن پور لمر، سعید؛ اکبری نامدار، شبنم؛ طوفان، سحر (۱۴۰۱). گونه شناسی و عوامل تأثیرگذار بر شکل گیری معماری پل های تاریخی استان گیلان (با نگاهی بر پل های ادوار تاریخی صفویه و قاجاریه). نشریه علمی مرمت و معماری ایران، ۱۲ (۳۰): ۱-۲.
- خراسانی زاده، فرنوش؛ صابری، حمید؛ مومنی، مهدی؛ موسوی، میر نجف (۱۳۹۹). تبیین ساختاری عوامل مؤثر بر سرزندگی در فضاهای عمومی شهری اصفهان از دیدگاه شهروندان و گردشگران. جغرافیا و برنامه ریزی، ۲۴(۷۲)، ۱۵۱-۱۸۱.
- خلیلی احمد، دهقانی مصطفی. (۱۳۹۹). سنجش و تحلیل فضایی هویت شهری در مقیاس نواحی شهر جدید هشتگرد. پژوهش های معماری اسلامی، ۸ (۳): ۶۹-۸۸.
- زینالی عظیم، علی؛ کرمی، اسلام (۱۴۰۲). ارزیابی یکپارچه دل بستگی و تعلق ساکنان شهر از مولفه های عملکردی زیست پذیری شهری و روابط اجتماعی همسایگان (مطالعه موردی: منطقه ۸ تبریز). پژوهش های دانش زمین، ۱۴(۳)، ۱۳۰-۱۴۸.
- زینالی عظیم، علی (۱۴۰۱). تحلیل دل بستگی مکانی در شهر تبریز با به کارگیری مقیاس شهرهای هوشمند در دوراین بیمار کووید ۱۹. پژوهش های جغرافیای برنامه ریزی شهری، ۱۰(۳)، ۶۵-۸۰.
- سبحانی، نوبخت؛ بیرانوندزاده، مریم؛ شاهینی فر، مصطفی؛ معیری، دنیا (۱۳۹۸). اولویت بندی فضاهای شهری اثرگذار در هویت شهری با استفاده از مدل های چند معیاره (مطالعه موردی: شهر بروجرد). فصلنامه جغرافیا (برنامه ریزی منطقه ای)، ۹(۳۵)، ۴۹۵-۵۰۷.
- شاهچراغی، آزاده؛ بندر آباد، علیرضا (۱۳۹۵). محاط در محیط (کاربرد روانشناسی محیطی در معماری و شهرسازی)، چاپ دوم، تهران: سازمان جهاد دانشگاهی تهران.
- قشقایی، رضا؛ موحد، خسرو؛ محمدزاده، حجت ا... (۱۳۹۵). ارزیابی حس تعلق به مکان با تأکید بر عوامل کالبدی و محیطی در سواحل شهری (مطالعه موردی: ساحل بوشهر). پژوهش های جغرافیای برنامه ریزی شهری، ۴(۲)، ۲۶۱-۲۸۲.
- کاویای راد، مراد؛ شاکری، هادی؛ جعفری، تیمور؛ قاسمی، علی اصغر (۱۴۰۲). تأثیر هویت های مکانی بر جهت دهی به الگوی فضایی رای (نمونه پژوهی: حوزه انتخابیه اسفراین). آمایش سیاسی فضا، ۵ (۴): ۴۱۱-۴۳۵.
- کرمی، اسلام؛ بصیری، مصطفی؛ زینالی عظیم، علی (۱۴۰۰). تحلیل دل بستگی به مکان و متغیرهای وابسته به آن در مکان های سوم شهری (نمونه موردی: پارک ائل گلی تبریز). پژوهش های جغرافیای برنامه ریزی شهری، ۹(۳)، ۷۳۵-۷۵۹.

کونین لینچ، (۱۳۹۵). سیمای شهر (چاپ دوازدهم). ترجمه منوچهر مزینی، تهران: موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران.

مرزی، روژین؛ رضایی، محمود؛ حقانی، طوفان (۱۴۰۲). تبیین رابطه پیچیدگی بصری منظر شهری و هویت کالبدی آن (مورد پژوهش: هسته تاریخی شهر کرمانشاه). توسعه پایدار محیط جغرافیایی، ۵(۹)، ۵۴-۷۱.

مصیب زاده، علی؛ خیاط سلیقه دار، شراره (۱۴۰۱). کاربری تکنیک چیدمان فضایی جهت بازآفرینی و هویت بخشی کالبدی محلات شهری (نمونه موردی: محله عسگرخان شهر ارومیه). فضای شهری و حیات اجتماعی، ۱(۳)، ۸۹-۱۰۵.

معتقد، محمد؛ سجاذزاده، حسن (۱۴۰۰). نقش کیفیت محیطی بر دل بستگی به مکان در فضاهای شهری (مطالعه موردی: میدان مرکزی شهر همدان). پژوهشهای جغرافیای انسانی، ۵۳(۲)، ۵۹۹-۶۱۶.

- Barzegar, A., Norollahi, M., & Arayesh, M. B. (2023). Presenting a conceptual model with emphasis on effective components in the identity of urban facades based on the meta-synthesis method. *City Identity*, 17(1), 87–102. [In Persian]
- Basiri, M., Zeinali Azim, A., & Azar, A. (2021). Analysis of factors and components of sense of place attachment in the old neighborhoods of Tabriz (Case study: Aharab neighborhood of Tabriz). *Urban Studies*, 5(3), 107–125. [In Persian]
- Panahi, F., Shahriari, Sh., & Daneshpour, A. (2022). Investigating the factors influencing the evocation of identity in the architecture and urban planning of Shiraz. *Scientific and Research Quarterly of Urban Research and Planning*, 13(48), 1–16. [In Persian]
- Hassanpour Lamer, S., Akbari Namdar, Sh., & Toofan, S. (2022). Typology and influential factors in the formation of the architecture of historical bridges in Gilan Province (with a view to the bridges of the Safavid and Qajar periods). *Iranian Journal of Restoration and Architecture*, 12(30), 1–2. [In Persian]
- Khorasanizadeh, F., Saberi, H., Momeni, M., & Mousavi, M. N. (2020). Structural explanation of factors affecting liveliness in urban public spaces of Isfahan from the perspective of citizens and tourists. *Geography and Planning*, 24(72), 151–181. [In Persian]
- Khalili Ahmad, & Dehghani, M. (2020). Measurement and spatial analysis of urban identity at the scale of districts of the new town of Hashtgerd. *Islamic Architecture Studies*, 8(3), 69–88. [In Persian]
- Zeinali Azim, A., & Karami, E. (2023). Integrated evaluation of residents' attachment and sense of belonging from the perspective of functional components of urban livability and neighbors' social relations (Case study: District 8 of Tabriz). *Earth Science Research*, 14(3), 130–148. [In Persian]
- Zeinali Azim, A. (2022). Analysis of place attachment in Tabriz using the smart city scale during the COVID-19 pandemic. *Urban Planning Geography Studies*, 10(3), 65–80. [In Persian]
- Sobhani, N., Biranvandzadeh, M., Shahinifar, M., & Moeiri, D. (2019). Prioritization of urban spaces influencing urban identity using multi-criteria models (Case study: Borujerd city). *Quarterly Journal of Geography (Regional Planning)*, 9(35), 495–507. [In Persian]
- Shahcheraghi, A., & Bandar Abad, A. (2016). *Immersed in the environment (Application of environmental psychology in architecture and urban planning)* (2nd ed.). Tehran: Jihad Daneshgahi Press. [In Persian]
- Qashqaei, R., Movahed, Kh., & Mohammadzadeh, H. (2016). Evaluation of sense of place attachment with emphasis on physical and environmental factors in urban coasts (Case study: Bushehr coast). *Urban Planning Geography Studies*, 4(2), 261–282. [In Persian]
- Kaviay Rad, M., Shakeri, H., Jafari, T., & Ghasemi, A. A. (2023). The impact of place identities on guiding the spatial pattern of voting (Case study: Esfarayen electoral district). *Political Spatial Planning*, 5(4), 411–435. [In Persian]

- Karami, E., Basiri, M., & Zeinali Azim, A. (2021). Analysis of place attachment and its dependent variables in urban third places (Case study: El-Goli Park of Tabriz). *Urban Planning Geography Studies*, 9(3), 735–759. [In Persian]
- Lynch, K. (2016). *The Image of the City* (12th ed., M. Mozayeni, Trans.). Tehran: University of Tehran Press. [In Persian]
- Marzi, R., Rezaei, M., & Haghani, T. (2023). Explaining the relationship between visual complexity of the urban landscape and its physical identity (Case study: Historical core of Kermanshah city). *Geographical Environment Sustainable Development*, 5(9), 54–71. [In Persian]
- Mosibzadeh, A., & Khayyat Salighehdar, Sh. (2022). Application of spatial configuration technique for regeneration and physical identity of urban neighborhoods (Case study: Asgar Khan neighborhood, Urmia). *Urban Space and Social Life*, 1(3), 89–105. [In Persian]
- Motaqad, M., & Sajadzadeh, H. (2021). The role of environmental quality on place attachment in urban spaces (Case study: Central Square of Hamedan city). *Human Geography Studies*, 53(2), 599–616. [In Persian]
- And'ehn, M., Hietanen, J., & Lucarelli, A. (2020). Performing place promotion: On implaced identity in marketized geographies. *Marketing Theory*, 20(3), 321–342. <https://doi.org/10.1177/1470593119887497>.
- Belanche, D., Casaló, L., Flavián, C. (2017). Understanding the cognitive, affective and evaluative components of social urban identity: Determinants, measurement, and practical consequences. *J. Environ. Psychol.*, 50, 138–153.
- Birer, E., Adem, P. (2022). Role of public space design on the perception of historical environment: A pilot study in Amasya. *Front. Archit. Res.*, 11(1): 13–30 <https://doi.org/10.1016/j.foar.2021.09.003>
- Cottrell, J.R., Cottrell, S. P. (2019). Sense of place predictors of perceived elects of a proposed island to mainland bridge on future experience. *Isl. Stud. J.* 14, 187–204.
- Grebeniuk, I., V. (2022). The role of urban sculpture in forming the meaning of identity in modern urban planning. *Municipal economy of cities*, 37-41. doi: 10.33042/2522-1809-2022-6-173-37-41
- Isa, M. I., Hedayati Marzbali, M., & Saad, S. N. (2022). Mediating role of place identity in the relationship between place quality and user satisfaction in waterfronts: A case study of Penang, Malaysia. *Journal of Place Management and Development*, 15(2), 130–148. <https://doi.org/10.1108/JPMD-08-2020-0083>.
- Jeong, D, Choi, Y, Jin, L, Chon, J, (2019). Impact of Spatial Change on Tourism by Bridge Connections between Islands: A Case Study of Ganghwa County in South Korea. *Sustainability*, 11, 1-17; doi:10.3390/su11226516
- Jurković, Z, Koški, Z, & Lovoković, D. (2021). PEDESTRIAN BRIDGES AS ELEMENTS OF THE NEW URBAN IDENTITY OF CITIES. *Advances in Civil and Architectural Engineering*, 12(22), 14–28. Retrieved from <https://hrcak.srce.hr/ojs/index.php/acae/article/view/20076>.
- Lai, P.-H., Gudergan, S., Young, T., & Lee, K. (2021). Resident intention to invite friends, relatives, and acquaintances: The dynamic process of place identity as a motivator. *Tourism Management*, 84, 104251. <https://doi.org/10.1016/j.>
- Mansour, H. M., Alves, F. B., da Costa, A. R. (2023). A Comprehensive Methodological Approach for the Assessment of Urban Identity. *Sustainability*, 15, 13350. <https://doi.org/10.3390/su151813350>.
- Mohammed, Q, A., Ghafoor, A. I. (2023). Place Identity in Defining Urban Space of Border Rivers in Historical City Centers. *Mağallaʼ al-handasaʼ* 40(02), 150–168. [doi:10.31026/j.eng.2014.02.11](https://doi.org/10.31026/j.eng.2014.02.11).

- Peng, J., Strijker, D., & Wu, Q. (2020). Place identity: How far have we come in exploring its meanings? *Frontiers in Psychology*, 11, 1-18. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00294>.
- Proshansky, H. M., Fabian, A. K., & Aminoff, R. (1983). Place-identity: physical world socialization of the self. *Journal of Environmental Psychology*, 3, 57-83.
- Radoine, H. (2016). Planning and shaping the urban form through a cultural approach, Published in 2016 by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 7, place de Fontenay, 75352 Paris 07 SP, France.
- Rezaei, M. (2021b). Paradigms in Form and Space Creation, 1. In M. Rezaei and M. Rezaei (Eds.), *Reviewing Design Process Theories*. Springer, Cham, 2, Cham, Switzerland. https://doi.org/10.1007/978-3-030-61916-9_6.
- Sacli, A. (2022). Spatial Effects of Globalization and Urban Identity. *İdealkent*, 13(37):2108-2128. doi: 10.31198/idealkent.1135044.
- Samavati, S., Desmet, P. M. A., & Ranjbar, E. (2024). Happy urban public spaces: a systematic review of the key factors affecting citizen happiness in public environments *Cities & Health*, 1-17. <https://doi.org/10.1080/23748834.2024.2358600>.
- Sattar zad Fathi, M., & Heidari, F. (2018). The role of façades in the formation of physical identity in the Iranian cities. *International Journal of Human Capital in Urban Management*, 3(1), 69-80. doi: 10.22034/ijhcum.2018.03.01.008.
- Stepanchuk, A., Salyakhova, M., Salyakhova, V. (2021). Preserving identity while reorganizing urban spaces. *E3S Web of Conferences* 274(1):01017, <http://dx.doi.org/10.1051/e3sconf/202127401017>.
- Strandberg, C., & Ek Styvén, M. (2024). The multidimensionality of place identity: A systematic concept analysis and framework of place-related identity elements. *Journal of Environmental Psychology*, 95(Complete). <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2024.102257>.
- Zaki, S. H., Haggag, A. G., & Selim, A. M. (2023). Novel criteria for sustainable use of urban spaces under bridges in cities by applying DEMATEL technique. *International Journal of Urban Sustainable Development*, 15(1), 299–320. <https://doi.org/10.1080/19463138.2023.2267504>.